

Univerzita Karlova
Pedagogická fakulta

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2017

Tereza Lukešová

Univerzita Karlova
Pedagogická fakulta
Katedra tělesné výchovy

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Specializace hráčů ve volejbale
Specialization of players in volleyball
Tereza Lukešová

Vedoucí práce: PaedDr. Ladislav Pokorný
Studijní program: Prezenční studium
Studijní obor: Tělesná výchova a sport se zaměřením na vzdělávání, základy
společenských věd se zaměřením na vzdělávání

2017

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma specializace hráčů ve volejbale vypracovala pod vedením vedoucího práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury.

Dále prohlašuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne, 18.4.2017

.....

Podpis

Poděkování

Chtěla bych poděkovat panu PaedDr. Ladislavu Pokornému, vedoucímu této bakalářské práce za velmi ochotné poskytnutí cenných rad a odborný dohled nad prací.

ANOTACE

Práce je zaměřena na jednotlivé specializace hráčů ve volejbale. Kritéria, podle kterých trenéři hráče na jednotlivé posty vybírají v různých věkových kategoriích. Práce vznikla díky studiu teoretických zdrojů a výzkumu provedeném mezi trenéry jednotlivých vrcholových kategorií a volejbalovými hráči, ze stejných kategorií. Zkoumaní respondenti jsou z extraligy mužů a žen, extraligy juniorů, juniorek a kadetů, kadetek, dále z první ligy mužů a žen.

První část práce zahrnuje základní pravidla volejbalu, obeznámení s hrou, dále s herními činnostmi jednotlivce a herními kombinacemi. Následně seznámení s jednotlivými specializacemi.

Výzkumná část analyzuje formou interview a dotazníky jednotlivé specializace hráčů, zkoumá jejich kritéria dle trenérů a hráčů, porovnává názory trenérů a hráčů na dané téma.

Práce je určena převážně pro začínající trenéry volejbalu, avšak svými informacemi může posloužit i samotným hráčům.

KLÍČOVÁ SLOVA

volejbal, specializace hráčů, nahrávač, smečař, blokař, univerzál, libero

ANNOTATION

Work is focused on individual specializations players in volleyball. The criteria on which coaches players to collect various posts in different age categories. The work was by studying the theoretical sources and research conducted among the coaches of the various categories and top volleyball players from the same category. Respondents surveyed are from Division Men and women, extra league juniors, juniors and cadets, cadets, as well as the Premier League for men and women.

The first part includes the basic rules of volleyball, familiar with the game, as well as gaming activities and individual game combinations. Subsequently familiar with individual specializations.

The research part analyzes through interviews and questionnaires individual specializations players examining their criteria according to the coaches and players, compares the opinions of coaches and players on the topic.

The work is intended primarily for beginning coaches volleyball, but their information can serve themselves gamers.

KEYWORDS

Volleyball, specialized players, setter, hitter, blocker, universal, libero

OBSAH

1	Úvod	6
2	Cíle a problémy bakalářské práce	7
2.1	Cíle práce	7
2.2	Problémy práce	7
3	Teoretická část	8
3.1	Historie.....	8
3.2	Sportovní hra.....	8
3.3	Volejbal-Hřiště, pravidla	9
3.3.1	Zóny.....	10
3.4	Herní činnost jednotlivce	11
3.4.1	Podání	12
3.4.2	Přihrávka	13
3.4.3	Nahrávka	14
3.4.4	Útočný úder	16
3.4.5	Blok	17
3.4.6	Vybírání	18
3.5	Herní kombinace	18
3.5.1	Herní kombinace plnící převážně úkol útoku	19
3.5.2	Herní kombinace plnící převážně úkoly útoku a obrany	20
3.5.3	Herní kombinace plnící převážně úkoly obrany	20
3.6	Herní systémy.....	20
3.7	Specializace hráčů ve volejbale	22
3.7.1	Nahrávač	22
3.7.2	Smečař.....	24
3.7.3	Blokař	25
3.7.4	Univerzál.....	27
3.7.5	Libero	28
3.8	Formy volejbalu	29
4	Hypotézy.....	31
5	Metody a postup práce	32
5.1	Popis použitých metod	32

5.1.1	Metoda interview	32
5.1.2	Metoda dotazníku.....	32
5.2	Zvolený postup výzkumu	33
6	Výzkumná část	35
6.1	Výzkumný vzorek.....	35
6.2	Příprava a organizace primárního výzkumu.....	35
6.3	Vyhodnocení interview	36
6.3.1	Procentuální zastoupení dotazovaných trenérů.....	36
6.3.2	Podle čeho trenéři vybírají hráčky/hráče na jednotlivé posty?.....	36
6.3.3	U kterého z těchto postů je nejdůležitější výška?	41
6.3.4	Upřednostnil jste někdy hráče/hráčku kvůli jeho/její výšce?.....	42
6.3.5	Určete jednu schopnost, dovednost či somatický rys, který by měl charakterizovat nahrávače, smečaře, blokaře, univerzála, libero.	43
6.3.6	Určete podle Vás ideální výšku na jednotlivé posty, rozděleno na mužskou a ženskou kategorii. Shodují se Vámi ideální výšky s výškami Vašich hráčů?	45
6.3.7	Síla, výška, dynamika, perfektní herní činnost, všestrannost, osobnost, odolnost – jmenujte post hráče, který se Vám s jednotlivým slovem spojuje a které z jmenovaných byste zařadil mezi nejdůležitější pro volejbalistu?	47
6.4	Příprava a organizace sekundárního výzkumu.....	48
6.5	Vyhodnocení dotazníků	49
6.5.1	Procentuální zastoupení hráčů z jednotlivých kategorií	49
6.5.2	Podle čeho by měli být vybíráni hráči na jednotlivé posty?.....	50
6.5.3	Ideální výška	52
6.5.4	Upřednostnění hráčů kvůli výšce.....	55
6.5.5	Síla, výška, dynamika, perfektní herní činnost, všestrannost, osobnost, odolnost- jmenujte post hráče, který se Vám s jednotlivým slovem spojuje a které z jmenovaných byste zařadil mezi nejdůležitější pro volejbalistu?	57
6.5.6	Obsazenost postů v jednotlivých týmech	58
7	Diskuze	60
8	Závěr.....	66
9	Seznam literatury.....	69
9.1	Publikace.....	69
9.2	Internetové zdroje.....	70
10	Seznam grafů	71
11	Seznam tabulek.....	72
12	Seznam obrázků.....	73

13	Seznam příloh	74
14	Přílohy	75

1 Úvod

Pro svou práci jsem si vybrala téma, které souvisí se sportem, který je mi nejbližší, a to je volejbal. Tato míčová hra patří k jedné z nejrozšířenějších sportovních her na světě. Jeho popularita nesáhá například na všemi známý fotbal či hokej, ale i tak si vydobyl své místo v České Republice i ve světě. Jeho obliba je dána více faktory, hra se hodí jak pro ženy, tak muže, ale mohou ho hrát i ve smíšených družstvech. Mohou ho hrát jak děti, dospělí tak i hráči v pokročilejším věku. Není příliš náročný na vybavení, a proto také narůstá jeho popularita, ať už ve formě rekreační, výkonnostní, nebo vrcholové.

Dle časopisu Volley word z roku 1998 přesáhl počet registrovaných hráčů 1 miliardu. Mezinárodní volejbalová federace FIVB (Federation International de volley-ball) definuje registrovaného hráče jako člověka jakéhokoliv věku, hrajícího volejbal alespoň jednou za měsíc.

Jako každý sport i volejbal se potýká se svými problémy, a to hlavně v Čechách, kde i v extraligových týmech jsou jedinci, kteří se nemohou živit pouze volejbalem, ale musí mít i druhé zaměstnání. V dnešním volejbalu peníze chybí, a proto častou motivací hráčů je radost ze hry.

Volejbal je síťovou, tudíž bezkontaktní hrou. Je to však hra kolektivní, které na její atraktivnosti přidává lidský faktor, který přináší proměnou, a tedy i určitou dávku nejistoty a jako u jiných sportovních her i soupeřivost dvou družstev. Ač mají hráči naučené specifické činnosti podle svého postu, (tomu se budu dále v práci více věnovat), při hře hráči často reagují jinak, a tak vznikají i pro diváky atraktivní herní výměny.

Mezi jeden z nejdůležitějších parametrů při výběru hráčů na volejbal je určitě výška. V mé práci bych se chtěla věnovat tomu, zda je výška opravdu tak důležitý parametr a u jakých postů se na ni hledí více a kde méně. Specializace hráčů na určité posty je určitě ovlivněna převážně výškou, na jiné posty má však vliv i spousta jiných parametrů, než pouze výška.

2 Cíle a problémy bakalářské práce

2.1 Cíle práce

Cílem této bakalářské práce je zmapovat, podle čeho trenéři vybírají na určité posty hráče v různém věku, specifikovat hlavní kritéria. Zjistit jakou úlohu hraje při výběru herního postu výška hráče.

Dílčí cíle

- 1) Zjistit, co považují za nejdůležitější schopnost, dovednost či somatický rys u jednotlivých specializací hráčů trenéři a co hráči
- 2) Zjistit, jaká je podle trenérů ideální výška na jednotlivé posty v mužském i ženském volejbale.
- 3) Zjistit, zda se výška hráčů v jednotlivých týmech tázaných trenérů shoduje s ideální výškou, kterou trenéři uvedli.
- 4) Zjistit, zda síla, výška nebo dynamika patří mezi nejdůležitější schopnosti/parametry volejbalistů dle hráčů i trenérů
- 5) Zjistit, zda trenéři někdy upřednostnili vyššího hráče
- 6) Zjistit, zda se někdy hráči setkali s upřednostněním vyššího hráče
- 7) Zjistit, zda hráči souhlasí s obsazením jednotlivých postů u nich v týmu

2.2 Problémy práce

- 1) Co považují trenéři a hráči za nejdůležitější kritérium výběru pro určitý herní post?
- 2) Jaká je ideální výška na jednotlivé posty?
- 3) Shoduje se ideální výška uvedená trenéry s výškou hráčů v jednotlivých klubech?
- 4) Patří síla, výška, nebo dynamika mezi nejdůležitější schopnosti/parametry volejbalistů?
- 5) Upřednostnili někdy trenéři hráče, pouze kvůli jeho výšce?
- 6) Setkal se někdy hráč s upřednostněním vyššího hráče?
- 7) Souhlasí hráči s obsazením jednotlivých postů u nich v týmu?

3 Teoretická část

3.1 Historie

Volejbal, ostatně jako každý sport, se po dobu své existence vyvíjel a s ním se vyvíjely i jednotlivé posty hráčů. Volejbal patří k velmi populárním hrám ve světě a vzniká v roce 1895 v USA. Do dnes je uváděn jako autor volejbalu prof. tělesné výchovy ze Springfieldu v Massachusets, ředitel holyokské koleje, profesor W. G. Morgan, který volejbal původně nazval „minonette“, tento název byl však o rok později změněn profesorem A. T. Halstetem na „to volley to ball“ v překladu „odrážení míče“. Volejbal vznikl spojením basketbalu a tenisu (basketbalový míč, tenisová síť, pokusy o odbíjení míče), cílem bylo zpestřit žákům výuku v tělocvičnách a vymyslet sport, který by byl přístupným všem. První pokusy proběhly s basketbalovým míčem, ten byl ale pro prsty studentů příliš tvrdý. Zde opět přišel profesor Morgan s výtečným nápadem a dle svých vlastních propočtů nechal zhotovit ve sportovních potřebách speciální míč na volejbal a díky tomu se tato hra mohla opět dál rozvíjet. Brzy se volejbal dostal i do přírody a začal se řadit mezi oblíbené sporty. V roce 1896 získal díky J.J. Cameronovy tento sport pravidla a díky tomu se stal organizovaným sportem. A z Ameriky se začal rozšiřovat dál do světa. V naší zemi se poprvé objevil po první světové válce, roku 1919 avšak rok 1921 je považován za rok vzniku volejbalu u nás, tento rok vznikl i Volejbalový svaz. Československý volejbalový svaz je jedním ze zakládajících členů FIVB (Mezinárodní volejbalová federace). (Buchtel, 2005)

3.2 Sportovní hra

Volejbal spadá mezi sportovní hry a zde bych ráda použila citaci: *„Sportovní hra je současná soutěživá činnost dvou soupeřících kolektivů nebo jednotlivců, kteří soutěží v ovládnutí jednoho společného předmětu, za neustálé se měnící situace, která vyžaduje okamžitou reakci na akci soupeře. Hraje se za stejných podmínek pro obě strany, s pravidly platnými celostátně či mezinárodně a jediným měřítkem je konečný výsledek utkání. Hru řídí nezúčastněná osoba – rozhodčí.“* (Stibitz, 1968, s.184)

Každá sportovní utkání je realizováno v utkání, stejně tak i volejbal. Ten je limitován dřívějším dosažením zisku určitého počtu bodů/setů, který je předem stanoven. Během sportovní hry se týmy střídají v pravidelné kontrole nad míčem, dle charakteru dané hry. Výsledek tedy vychází ze vztahu výkonů jednotlivých soupeřících družstev, ale velký podíl má i vztah mezi výkony jednotlivých hráčů. O výsledku tak z pravidla nerozhoduje jeden hráč, ale na výsledku má podíl spolupráce všech hráčů. (Sobotka, 1995).

3.3 Volejbal-Hřiště, pravidla

Volejbal je kolektivní sport, hraný dvěma soupeřícími družstvy na hřišti rozděleném sítí. Výška sítě se mění podle kategorie, pohlaví, ale i se může přizpůsobit hráčům, podle jejich zdatnosti. Dle oficiálních pravidel volejbalu výška sítě pro muže je natažena ve výšce 2m a 43cm, pro ženy 2m 24 cm.

Účel hry je jasný, dostat míč přes síť na zem soupeřova hřiště. Družstvo má pouze tři doteky v jedné rozehrávce, než musí poslat míč na stranu soupeře. V šestkovém volejbale se za první dotek nepočítá teč míče blokem, na rozdíl od beach volejbalu. Celková velikost hřiště je 18m x 9m, uprostřed je hřiště rozděleno na dvě čtvercové poloviny hřiště, každá o velikosti 9x9m, oddělené půlicí čarou a volejbalovou sítí.

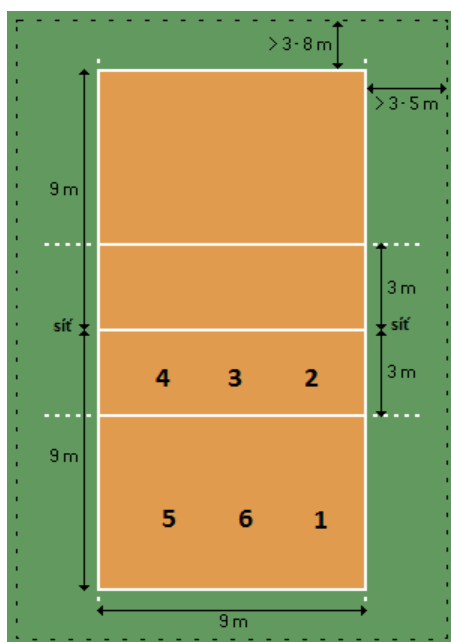
(www.volejball.estranky.cz/fotoalbum/rozmary-hriste-pro-volejbal.html,2016)

Dále na každé polovině hrací plochy je 3m od půlicí čáry, čára útočná, která je na ní rovnoběžná. Tato čára označuje přední zónu. Nad postranními čarami jsou na síti připevněné anténky, které označují povolený prostor pro přelet míče. V okolí hřiště jsou volné zóny, které musí být na bočních stranách minimálně 3m. Nad hracím hřištěm musí být min. 7m volného prostoru. Na každé straně hraje 6 hráčů, tři v předních zónách, tři v zadních. Povrch hrací plochy musí být rovný a jednolitý, nesmí pro hráče představovat žádné riziko. Podle oficiálních pravidel českého volejbalového svazu se družstvo může skládat maximálně z 12 ti hráčů, trenéra, asistenta trenéra, maséra a lékaře. Pouze hráči zapsáni do zápisu o utkání se mohou zapojit do hry.

Hra se začíná podáním, tzn. míč je uveden do hry úderem podávajícího hráče přes síť k soupeři. Rozehra trvá tak dlouho, dokud se míč nedotkne země, dále rozehra končí, pokud je „aut“, nebo po nesprávném odbytí družstva při snaze přehrát míč na stranu soupeře.

Volejbal se hraje tzv. Rally point systémem – každá rozehra znamená bod. Tudiž družstvu, které zvítězí rozehru, je přičten bod a toto družstvo se posouvá o jedno postavení, pokud v předešlé rozehře bodoval soupeř. (Ejem, 2001)

Obrázek č. 1- Volejbalové hřiště-zóny

Zdroj obrázku č. 1 – www.volejball.estranky.cz

3.3.1 Zóny

Z předchozího obrázku vidíme, že číslování zón začíná pravou zadní zónou, tedy od místa podání. Hráči jsou v hřišti postaveni „na kříž“ tzn. hráč v zóně číslo I je na kříž s hráčem v zóně číslo IV. Zóna č. VI se zónou č. III a zóna č. V se zónou č. II. Hráči jsou povinni být v těchto zónách před zahájením hry, to znamená před podáním z vlastní strany, nebo při příjmu při podání soupeře.

Vysvětlíme si postavení hráčů na příkladu. Když začíná nahrávač v zóně číslo I. S nahrávačem na kříž stojí hráč nazývaný univerzál, nebo také diagonální hráč. V zóně číslo II začne blokař, s ním na kříž je druhý blokař, tedy v zóně V. Ale protože se blokař v zadní části hřiště střídá za libero, po zkontrolování správného postavení a pokynu spodního rozhodčího se blok ze zóny číslo V vystřídá s liberem a mění se zpět opět, když se libero dostává do postavení, kdy by se mělo dostat do přední zóny, z našeho příkladu je to po prvním otočení. Libero při hře přichází do hry opět za blokaře, po jeho podání, když získá bod soupeř. Toto střídání se nezapočítává mezi klasická střídání, kterých je za set povoleno pouze 6 a vždy se vystřídáný hráč může vrátit pouze za hráče, který ho střídal. Tato střídání se zapisují do zápisu, střídání libera nikoli. Zůstanou nám zóny číslo III a VI, kde začínají smečaři.

Po podání si hráči přebíhají do svých zón, v zóně číslo I zůstane nahrávač, který podával do zóny číslo II si přebíhá univerzální hráč, do zóny číslo III si přeběhne přední blokař a do zóny číslo IV přední smečař. Ve svých pozicích zůstávají hráči do doby, než získá jeden z týmů bod. V našem příkladu v zadních zónách zůstávají hráči ve svých pozicích. Když se po ztrátě a následném zisku bodu tým otočí o jednu pozici ve směru hodinových ručiček. Proces se opakuje, jen v tomto postavení musí přebíhat již i hráči v zadních pozicích, a to v zóně číslo I bude nahrávač, v zóně číslo VI smečař a v zóně V blokař, po vlastním podání, jinak je v zóně číslo V libero. Některé týmy upřednostňují libero v zóně číslo VI, ale těch už je v dnešní době minimum. V určité fázi hry, některé týmy praktikují, ať už z důvodu posílení bloku, či útoku, výměnu například předního smečaře s univerzálem, či blokaře s nahrávačem. Tyto změny nejsou považovány za chybné, pouze se mohou střídát hráči mezi sebou jen v předních, nebo jen zadních zónách. Před zahájením hry však musí být všichni hráči v zóně, která odpovídá postavení, které bylo na začátku setu zapsáno a odpovídá počtu otočení, která ve hře doposud proběhla.

(http://www.prestaboss.com/volejbal/uploads/Pravidla_2011-12_web.pdf, 2011-2012)

3.4 Herní činnost jednotlivce

Herní činnost jednotlivce představuje promyšlenou soustavu pohybů hráče, která je zaměřená na řešení herních situací. Je poměrně stálá, má stránku taktickou – výběr

vhodného druhu této činnosti a stránku technickou-způsob provedení. Tyto stránky spolu úzce souvisejí, proto o stránce herních činností jednotlivce hovoříme jako o techniko-taktické. (Kaplan, 1987)

Základem efektivní techniky hráče, jsou zákonitosti biomechaniky daného pohybu, tyto zákonitosti jsou obvykle ovlivněny individuální zvláštností daného hráče. (Kobrlé, 1974)

Ve volejbalu se rozlišují tyto herní činnosti jednotlivce:

- plnicí úkoly převážně útoku: podání, přihrávka, nahrávka, útočný úder.
- plnicí úkoly obrany i útoku: blok.
- plnicí převážně úkoly obrany: vybírání.

(Kaplan, 1987)

3.4.1 Podání

Podáním začíná každá rozehra, jedná se o odbití míče jednoruč do pole soupeře. Cílem je narušit rozvinutí soupeřova útoku. (Haník 2004) Podání už dávno není pouze obyčejné přemístění na stranu soupeře, s vývojem volejbalu přibývaly i druhy podání, která mají za úkol napomoci týmu získat body, ať už přímě či nepřímě a co nejvíce ztížit rozehru druhému týmu.

Dělení podání:

- spodní podání (v čelném, nebo bočním postoji)
- vrchní rotované podání, v čelném postavení
- smečovaný servis
- vrchní plachtící podání (s výskokem/bez výskoku)

Aby družstvo mělo čas pro svoji dostatečnou defenzívu, mělo by podáním soupeři co nejvíce zkomplikovat ofenzívu. (Haník, 2004)

Taktika podání

Jelikož se podání řadí mezi činnosti útočné, mělo by pomáhat družstvu připisovat body. Avšak i podání podléhá určité taktice a hráč by měl být schopný vyhodnotit, jaké podání by mohlo být v dané situaci nejúčinnější. Na to má vliv:

- druhy podání, které hráči ovládají
- jak je soupeř zdatný v příjmu a přihrávce (výběr určitého hráče)
- omezení herních kombinací, která soupeř používá

Takticky správná řešení podání:

- podávat na hráče, který méně ovládá přihrávku
- do volného prostoru (mezi hráče)
- před hráče přední řady
- dlouhé podání, do prostoru ke koncové čáře
- na hráče, který právě vystřídal
- do pravého zadního rohu (smečář se na okamžik vytratí ze zorného pole nahrávače)
- na hráče, který právě chyboval

(Buchtel, 2005)

„Podobně jako u jiných herních činností je technika ovlivněna taktickým záměrem podávajícího. Například zkrácené smečované podání do zóny I má poněkud odlišné technické parametry, než prudké do zóny IV.“ (Haník, 2004, s.327).

U první volejbalové činnosti tedy vidíme, že výška hráče, nehraje příliš velkou roli. Hráč musí mít zvládnutou techniku úderu, sílu a švih v paži. Pro kladné výsledky při servisu musí mít hráč zkoordinované pohyby a měl by být také psychicky odolný.

3.4.2 Přihrávka

Přihrávka je první odbití míče na vlastní polovině hřiště, který letí ze strany soupeře. Přihrávající hráč se snaží co nejlépe usměrnit míč a umístit ho na nahrávače, aby mohl co

nejefektivněji rozvinout útok. Přihrávka je tudíž první odbití týmu a v podstatě se podle ní rozvíjí efektivita a kombinace útoku družstva (Haník, 2004).

Jelikož je přihrávka klíčovým bodem pro rozvoj hry, v odborné literatuře (Kaplan, 1987) hovoříme o přihrávce podle:

- způsobu odbití – odbití obouruč spodem, odbití obouruč vrchem a odbití jednoruč
- herní situace – přihrávka podání, přihrávka útočného úderu soupeře, přihrávka rychle letícího míče a přihrávka volně letícího míče

Taktika při přihrávce

Mezi jeden z nejdůležitějších faktorů při přihrávce je správné pokrytí a rozestavení hráčů na hřišti. Z pravidla přihrávají tři hráči, smečaři a libero (libero je v moderním volejbale již nepostradatelný hráč, kterého si dále více přiblížíme). V některých týmech občas převezme roli přijímacího hráče univerzální hráč. Hráči se snaží svou přihrávkou usilovat o co nejplynulejší hru a usnadnit tak činnost nahrávači a útočícím hráčům. Hráči by sami měli posoudit, podle soupeřova podání, kdy je vhodné posunout se na příjem blíže a kdy naopak ustoupit blíže k zadní čáře. V těchto situacích je zde samozřejmě i trenér, který z taktického hlediska pomáhá týmu. Hráči by dále měli brát v potaz, zda je nahrávač přední či zdaní a výšku a rychlost balonu tomu přizpůsobit. (Buchtel, 2005)

3.4.3 Nahrávka

Nahrávka je druhým, ze tří možných odbití v jedné rozehrávce na jedné straně. Je to přesné odbití na útočícího hráče. Pokud je to možné, tento úkon vykonává nahrávač, který se na nahrávku specializuje a měl by vytvořit co nejlepší podmínky pro útočící hráče. Zpravidla, nahrávač využívá k odbití, obouruční odbití vrchem, obzvláště ve vrcholovém volejbale. Výška, rychlost a délka nahrávky je na domluvě mezi nahrávačem a útočícím hráčem, každý hráč preferuje jiný druh nahrávky a profesionální nahrávač přizpůsobuje nahrávky, aby hra plynule pokračovala a tým získával co nejvíce bodů. (Kaplan, 1987)

Technika nahrávky

Jak zmiňují ve svém díle Haník a Lehnem (2004), z hlediska techniky, se od sebe liší nahrávka specializovaného nahrávače od horního odbití vrchem jiných hráčů, nesespecializovaných na tento post.

Dělení nahrávek

Buchtel (2005) dělení nahrávky:

Podle způsobu odbití:

- nahrávka – odbití obouruč spodem – bagr
- nahrávka – odbití obouruč vrchem
(na místě, po pohybu, v pádu, ve výskoku)
- nahrávka – odbití jednoruč vrchem

Podle rychlosti letu míče a jeho výšky:

- tzv. normál = dlouho vysoká nahrávka před sebe
- tzv. půlka = polovysoká nahrávka před sebe
- tzv. rychlík = rychlá nahrávka nad sebe
- tzv. krátká střelba = krátká rychlá nahrávka-stoupavá
- tzv. rychlík za = rychlá nahrávka za sebe
- tzv. krátká střelba za = krátká rychlá nahrávka – stoupavá
- delší rychlejší nahrávka za sebe – stoupavá k anténce (převážně v ženském volejbale)
- tzv. půlka = delší polovysoká nahrávka za sebe

Podle směru letu míče:

- nahrávka před a za sebe

Podle úhlu, který svírá míč vůči síti:

- nahrávka rovnoběžná se sítí
- nahrávka směřující ze zadních zón hřiště k síti
- nahrávka od sítě, směřující na hráče zadní řady

Podle toho, který hráč nahrává:

- nahrávku provádí nahrávač, při postavení v předních zónách (2,3,4)
- nahrávka vbíhajícího nahrávače – vbíhá ze zón 1,6,5 k síti a nahrává
- nahrávka kteréhokoliv hráče (mimo nahrávače)

(Buchtel, 2005)

3.4.4 Útočný úder

Útočným úderem je považováno každé odbití míče na stranu soupeře. Nejčastěji je útok prováděn jednou rukou, ve výskoku. Touto herní činností se hráči snaží získat body pro svůj tým, znemožněním udržení míče ve hře soupeřem. Pohybová struktura jednotlivých úderů se liší pouze v hlavní části – tj. při fázi kontaktu s míčem, jinak je téměř shodná. (Zapletalová, Přidal, Tokár, 2007).

Útočný úder je pohybová činnost skládající se z na sebe navazujících částí:

- rozběh
- odraz
- letová fáze
- úder do míče
- dopad

Kromě klasických smečů prováděných čelně z kulů, můžeme rozdělit ještě několik druhů útočných úderů.

- ulívka
- rychlík
- útok ze zadní řady
- smeč po odrazu z jedné nohy – jednonožka
- smeč s otočkou

Taktika

Útočný úder by měl být závěrečným úkonem jednotlivce v herní činnosti. Proto je zde velmi důležitá, jak technika a zvládnutí herní činnosti smečujícího hráče, tak i souhra

s nahrávačem, přesnost nahrávky a správné načasování. V dnešním vrcholovém volejbalu, se nejvíce využívá přímý tvrdý úder pro získání bodu. Hráči by měli být schopni používat různé druhy úderů, které jim pomohou k získání bodů v různých herních situacích. (Kaplan, Buchtel 1987)

3.4.5 Blok

Blok nebo-li blokování je herní činnost, kterou se hráči snaží buď:

- a) zabránit přeletu míče ze soupeřovy strany do vlastního pole
- b) srazit míč do pole soupeře
- c) odrazit míč vzhůru a dozadu do vlastního pole – aby bylo možné pokračovat ve hře
- d) zakrýt určitý prostor vlastního pole, ve směru soupeřova útoku

Blokovat mohou pouze hráči, kteří se nacházejí v předních zónách, teč bloku se v šestkovém volejbalu nepovažuje za první dotek. Blokovat může hráč buď samostatně = jednoblok, ve dvou = dvojblok, nebo ve třech = trojblok. Činnost bloku se dá rozdělit na dvě základní funkce:

- získat blokem přímý bod
- získat nad míčem kontrolu

Taktika bloku

Mezi základní taktiku při blokování patří správné rozmístění hráčů přední řady, tak aby přesun hráčů byl co nejkratší od místa výskoku a hráči tak mohli co nejefektivněji sestavovat dvou či trojbloky. Dále je velmi důležitá jejich pozornost při hře a sledování činnosti soupeřů, ať nahrávače tak i smečářů, díky čemuž hráči musí vyhodnotit možný směr útoku, i zónu odkud bude soupeř útočit. Hráči by se měli snažit svým přesahem při blokování co nejvíce zvětšit bráněnou část ve vlastním poli. Nej kvalitnější blok by měl být vždy použit proti nejlepšímu útočníkovi ze soupeřovy strany. Blokující hráči by měli komunikovat s ostatními hráči, kvůli směru, který blok uzavírá (diagonála / lajna), díky čemuž usnadní činnost ostatních spoluhráčů. Blokaři (i všichni ostatní hráči) by vždy měli vědět, zda je soupeřův nahrávač v přední, či zadní zóně. (Buchtel, 2005)

3.4.6 Vybírání

Většina týmů, by si představovala každý svůj útočný úder na podlaze soupeře, ale při volejbalu to takto nechodí, a proto můžeme vidět i vybírání míčů v mezi hře, nebo-li hru v poli. Každý míč v mezi hře, který se vrátí na vlastní stranu, ať už soupeřovo útočným úderem, či nárazem útoku našeho útočníka do soupeřova bloku je považována za hru v poli. Vybírání v poli je tedy odbití míče jakýmkoliv způsobem, za účelem udržení míče ve hře, všechny tyto údery však musí schvalovat pravidla. (Buchtel, 1981)

Způsoby vybírání:

- odbití obouruč spodem
- odbití obouruč vrchem
- odbití jednoruč spodem v pádu
- odbití jednoruč vrchem v pádu vzad
- odbití jednoruč v pádu stranou
- odbití rychlých míčů nad hlavou

Pro větší plynulost hry je povolena i hra nohou či jinou částí těla. To se ovšem využívá převážně v nouzových situacích. Platí zde ovšem stejná pravidla jako při klasickém odbití, jako například že míč nesmí být tažený nebo hrán dvakrát.

Taktika vybírání v poli

Při vybírání v poli je velmi důležité sledovat hru soupeře. Dále je taky velmi důležitá příprava na tréninku a vštípení si správného postavení. Hráči by také měli důsledně používat vyčkávací postavení a být schopni reagovat na změny vyvolané hrou soupeře. (Kaplan, 1999)

3.5 Herní kombinace

Herní kombinace ve volejbale je záměrná, prostorově i časově sladěná spolupráce dvou a více hráčů, při řešení taktických úkolů družstva. Dělí se na obranné a útočné herní kombinace, které se při hře neustále střídají. Tvoří mezičlánek mezi herní činností

jednotlivce a vlastní hrou. Použití ať už jednoduchých či složitých herních kombinací ve hře, ovlivňuje fyzická i technicko-taktická vyspělost hráčů, ale i psychická připravenost a hra soupeře. Se zvládnutím určité herní kombinace přichází i předpoklad, že hráči v dostatečné míře ovládají všechny potřebné herní činnosti jednotlivce a že ji dostatečně zvládají všichni zúčastnění. (Příbramská 1989)

K tomu se vyjádřil Buchtel:

„Volejbalové utkání se skládá z řetězce kombinací, které se opakují a plynule na sebe navazují. Každá z nich má svůj specifický charakter a neopakovatelný průběh. To činí volejbal atraktivní a zajímavou hrou nejen pro samotné hráče, ale i pro diváky, kteří ji sledují.“ (Buchtel 2005, s. 108)

Poukazuje zde na atraktivnost volejbalu pro diváky, díky neopakovatelným herním kombinacím.

3.5.1 Herní kombinace plnicí převážně úkol útoku

3.5.1.1 Bez signálu

- s nahrávačem (N) přední řady
- s vbíhající nahrávačem (VN) zadní řady
- s útokem po nahrávce z pole
- s útokem po přihrávce

3.5.1.2 Jednoduché signály – s nahrávačem spolupracuje jen jeden hráč

- s útokem po rychlé a krátké nahrávce
- s útokem po vystřelené nahrávce
- s útokem po rychlé nahrávce s oběhnutím nahrávače

3.5.1.3 Složité signály - s nahrávačem spolupracuje více hráčů

- bez výměny míst jednotlivých hráčů
- s výměnou míst (s křížením)

(Příbramská, 1989)

3.5.2 Herní kombinace plnicí převážně úkoly útoku a obrany

3.5.2.1 Vyčkávací postavení 3-3

- účelem těchto kombinací je zaujmout ve vlastním poli co nejvýhodnější postavení, vzhledem k připravované kombinaci, která bude následovat. Vyskytují se po vlastních podáních a jinak odbitých míčích na stranu soupeře. Optimální rozestavení hráčů na hřišti je 3-3 (tři hráči u sítě a tři hráči v poli).

3.5.2.2 Postavení při podání soupeře

- ovlivněno počtem přihrávajících hráčů
(Příbramská, 1989)

3.5.3 Herní kombinace plnicí převážně úkoly obrany

3.5.3.1 Postavení při vykrývání útočícího spoluhráče

3.5.3.2 Postavení proti útoku soupeře

- bez bloku – když soupeř odbijí míče nouzově
- s jednoblokem – nejčastěji po soupeřově útoku na signál
- s dvojblokem – nejčastěji proti vyšší nahrávce
- s trojblokem

(Příbramská, 1989)

3.6 Herní systémy

Herní systémy se zaměřují na organizaci individuálních a skupinových činností, které se orientují na plnění úkolů obrany či útoku v průběhu utkání. Ve volejbale plní herní systém současně úkoly obrany i útoku. Činnost jednotlivých hráčů nelze rozdělit podle specializace, čistě na obranné nebo útočné úkoly, právě v systémech můžeme vidět těsné prolínání obrany s útokem.

Volejbal rozděluje systémy hry na:

- systém bez specializace funkcí hráčů
- systém se specializací funkcí hráčů

3.6.1 Systém bez specializace funkcí hráčů

V tomto případě se jedná o systém: „Každý střední hráč v zóně 3 nahrávačem.“ Tento systém patří mezi ty nejjednodušší a používá se převážně u začátečníků, nebo při rekreačním volejbalu.

3.6.2 Systém se specializací funkcí hráčů

Ten se rozděluje na dva systémy, a to systém s jedním nahrávačem, nebo systém se dvěma nahrávači.

- Systém s jedním nahrávačem: je družstvo složeno z jednoho nahrávače, dvou smečářů, dvou blokařů a jednoho hráče hrajícího s nahrávačem na kříž, tzv. diagonálního hráče.
- Systém se dvěma nahrávači: je družstvo složeno ze dvou nahrávačů, dvou smečářů a dvou blokařů.

(Buchtel, 2005)

3.6.3 Dělení herních systému na útočné a obranné

Útočené herní systémy se dělí podle počtu nahrávačů:

- systém 0-6: každý přední střední hráč (v zóně 3) je nahrávačem, používá se především v žákovských a začátečnických družstvech, nebo při rekreačním volejbalu.

- systém 4-2: na hřišti jsou dva nahrávači stojící spolu na kříž. Tento systém se ve vrcholovém volejbale v dnešní době téměř nevyskytuje.
- systém 5-1: na hřišti je pouze jeden nahrávač. Nejpoužívanější systém ve vrcholovém volejbale.

Obranné herní systémy mohou být buď bez specializovaných hráčů, kdy hráči procházejí všemi šesti postaveními postupně a plní v příslušné obranné úkoly. Nebo obranný systém se specializovanými hráči, kdy jsou obranné úkoly pro jednotlivé funkce hráčů specializovány pro přední a zadní zónu, ve kterých hrají vždy třikrát. Specializované obranné úkoly pro určitou zónu plní hráči vždy po výměně míst v přední a zadní řadě. Na svých místech plní vždy stále stejnou obrannou činnost. Hráči provádějí výměny jak na malé vzdálenosti, mezi sousedními zónami. Tak na velké vzdálenosti, tzn. výměny mezi krajními zónami, do svých specializovaných zón. V zóně číslo 1 hraje ze zadních hráčů převážně nahrávač, pro něhož je nejsnadnější z této zóny vbíhat k síti a následně nahrávat. Blokaři a smečaři hrají v zónách 5 a 6, libero které převážně chodí do hřiště za blokaře hraje v zóně číslo 5. (Příbramská a kol.,1996)

3.7 Specializace hráčů ve volejbale

Hráči volejbalu se od určitého věku specializují na určité posty. A to na post nahrávače, smečaře, blokaře, univerzála (diagonální hráč), či libera. Každý post je jiný a vyžaduje speciální vlastnosti i dovednosti pro perfektní činnost na daném postu.

3.7.1 Nahrávač

Nahrávač je považován za organizátora hry na hřišti, měl by nahrávat každý druhý míč po příjmu či po vybírání v poli. Nahrávač vytváří tempo i strategii hry. Rozhoduje, komu v dané situaci svěří míč a také se snaží svou co nejpřesnější přihrávkou ulehčit práci útočícím hráčům, proto profesionální nahrávači své nahrávky hrají ve výskoku a hrají pouze zápěstím, aby do poslední chvíle nebylo zřejmé, kam budou nahrávat. V moderním volejbale je ve hřišti pouze jeden nahrávač, který je na kříž s diagonálním hráčem. Pokud je nahrávač v zadní zóně, pro nahrávku si z pole vbíhá.

(<http://www.racakovanikola.estranky.sk/clanky/pozicie.html>,2016)

Ve spojitosti s nahrávačem bych ráda poukázala na článek na webových stránkách klubu TJ Ostrava. Článek o 10ti radách, jak být skvělým nahrávačem.

- 1) Buďte lídrem
- 2) Nahrávač je nejpracovanější hráč na hřišti
- 3) Poznejte dobře své útočníky
- 4) Držte ruce vysoko
- 5) Udělejte každého kolem Vás lepším
- 6) Nahrávejte ze stejné pozice těla i rukou
- 7) Rozvíjejte dobrý vztah s trenérem
- 8) Neustále pracujte na technice vašich prstů
- 9) Pracujte na rychlosti Vašich nohou
- 10) Hrajte volejbal co nejvíce

(<http://www.volejbal-ostrava.cz>, 2017)

Z toho vyplývá, že nahrávač by měl být pozitivní s citem pro hru, velmi pracovitý s kladným vztahem k trenérovi i hráčům. Měl by být dominantní a měl by mít silné jak paže tak i nohy, kvůli rychlému pohybu po hřišti za míčem. Nahrávač by měl mít nejlepší techniku prstů, a proto by na ní měl neustále pracovat. Nahrávač většinou patří mezi vyšší hráče v týmu, převážně v moderním mužském volejbalu. Trend nahrávače menšího vzrůstu už je dávno pryč, jelikož nahrávač brání v předním postavení soupeřova smečáře na hlavním kúle musí být buď velice dobře vybaven z hlediska výskoku, nebo výšky. Nahrávač však musí být velice koordinovaný a schopný rychlých pohybů. Ač se v dnešní době traduje, že by mužský nahrávač měl měřit alespoň okolo 190 cm, není to jediný faktor. Rychlost, chytrost, dynamičnost výskoku, patří také mezi důležité faktory dále také sehranost s ostatními hráči a schopnost řídit tým.

Příklady výšky mužských nahrávačů z týmů průběžně se držících na prvních čtyřech místech české UNIQA Extraligy 2016/2017

Daan Van Haarlem – Kladno volejbal cz – 198 cm

Daniel Končal – ČEZ Karlovarsko – 193 cm

Filip Habr – VK České Budějovice – 200 cm

Jakub Janouch – VK Dukla Liberec – 194 cm

Příklady výšek ženských nahrávaček z týmů průběžně se držících na prvních čtyřech místech české UNIQA Extraligy 2016/2017

Veronika Tinklová – VK Prostějov – 177 cm

Katarina Dudová – VK UP Olomouc – 175 cm

Kateřina Valková – TJ Ostrava – 177 cm

Simona Kopecká – PVK Olymp Praha – 171 cm

(www.cvf.cz,2015)

(Z hlediska běžné populace jsou volejbalisté celkově považováni za vysoké osoby, zde však porovnávám výšku hráčů mezi ostatními volejbalisty.)

3.7.2 Smečář

Smečáři jsou hráči útočící z hlavního kúlu, nebo-li levého, zóna IV. Na hřišti jsou dva smečáři stojící spolu na kříž. Zadní smečář může útočit ze zadní části hřiště tzv. „pipe“, je to útok, kdy se hráč musí odrazit za útočnou čárou v zadní části hřiště. Útok týmu je postaven převážně na těchto hráčích spolu s univerzálem. Smečář nemusí být nejvyšší hráč na hřišti, ale každopádně by měl být nejdynamičtější, se skvělým švihem v paži. Smečáři také musí být schopni přijmou soupeřův servis a vykonávat hru v poli.

Důležité rysy smečáře:

- dynamika
- síla
- rychlost
- vytrvalost (zaútočit i v dlouhých výměnách)
- správná technika herních činností
- odolnost vůči stresu (umět tvrdě zaútočit i ve vyrovnaných a vypjatých koncovkách)

(<http://www.racakovanikola.estranky.sk/clanky/pozicie.html>,2016)

Příklady výšky mužských smečářů z týmů průběžně se držících na prvních čtyřech místech české UNIQA Extraligy 2016/2017

Matti Hietanen – Kladno volejbal cz – 199 cm

Marek Zmrhal – ČEZ Karlovarsko – 203 cm

Petr Michálek – VK České Budějovice – 190 cm

Aleš Správka – VK Dukla Liberec – 198 cm

Příklady výšek ženských smečářek z týmů průběžně se držících na prvních čtyřech místech české UNIQA Extraligy 2016/2017

Laura Emonts – VK Prostějov – 180 cm

Monika Dedíková – VK UP Olomouc – 175 cm

Petra Kojdová – TJ Ostrava – 183 cm

Anna Komárková – PVK Olymp Praha – 177 cm

(www.cvf.cz 2015)

3.7.3 Blokař

Blokaři bývají nejvyššími hráči na hřišti, jsou to přední středoví hráči, ve předu hrají v zóně 3, vzadu v zóně 5, kde je většinou střídá libero. Jeho nejdůležitější činnost je obrana vlastního pole, před útoky soupeře. V současném volejbale je důležitá výška blokaře, kvůli

charakteru hry, soupeř využívá spoustu rychlých nahrávek a blokaři se tak většinou nestíhají přesunout, a proto jsou nuceni často blok vykonávat na poslední chvíli. Vysoký a dlouhoruký volejbalista, má oproti menším spoluhráčům kratší letovou fázi těla, což je pro blokování výhodou. Dále kvůli nedostatku času jsou blokaři občas nuceni blokovat bez maximálního výskoku, a to je další důvod proč je jejich výška důležitá. Blokař též útočí, převážně díky svým parametrům útočí rychlými a tvrdými útoky středem. Mezi nejčastější útoky blokaře patří tzv. „rychlík“, hráč vyskakuje těsně před tím, než míč dostane do rukou nahrávač. Díky tomuto útoku se docílí nekompaktního bloku soupeře a častému útoku pouze na jednoblok. V základní šestce jsou dva blokaři stojící spolu na kříž.

Důležité rysy blokaře:

- výška
- přehled o hře
- síla
- perfektní technika bloku

(<http://www.racakovanikola.estranky.sk/clanky/pozicie.html>,2016)

Příklady výšky mužských blokařů z týmů průběžně se držících na prvních čtyřech místech české UNIQA Extraligy 2016/2017

Adam Zajíček – Kladno volejbal cz – 201 cm

Tomáš Široký – ČEZ Karlovarsko – 196 cm

Vladimír Sobotka – VK České Budějovice – 203 cm

Lubomír Staněk – VK Dukla Liberec – 204 cm

Příklady výšek ženských blokařek z týmů průběžně se držících na prvních čtyřech místech české UNIQA Extraligy 2016/2017

Veronika Trnková – VK Prostějov – 184 cm

Nikol Sajdová – VK UP Olomouc – 185 cm

Iva Nachmilnerová – TJ Ostrava – 191 cm

Pavína Šimáňová – PVK Olymp Praha – 186 cm

(www.cvf.cz, 2015)

3.7.4 Univerzál

Univerzál je hráč, stojící v hřišti na kříž s nahrávačem. Univerzál by měl být dynamický hráč s pevnou psychikou, který svým somatotypem má nejbližší k blokaři. Útočí z pravého kúlu, z tzv. handy a často také ze zadní části hřiště ze zóny číslo 1. Spolu se smečaři by měl tvořit útočnou sílu družstva. V přední řadě brání v zóně číslo 2, odkud proti němu útočí soupeřům smečař. (<http://www.racakovanikola.estranky.sk/clanky/pozicie.html>)

V článku Jakuba Novotného z roku 2009 se můžeme dočíst, že pojmenování univerzál v dnešní době příliš nesedí k roli univerzála dnešního volejbalu. Nejdůležitější činností tohoto hráče je tvrdý útok za účelem zisku bodů, nechce samozřejmě hanit ostatní herní činnosti univerzálů, ale přece jen jejich úkol je jasný, útok. Možná i proto se začíná spíše využívat název diagonální hráč. Ve světě mají pro univerzály jiné pojmenování, např. ve Francii „attaquant“ (útočník), v Itálii „schiacciatore opposto“ (útočník proti nahrávači), nebo v Polsku „atakujacy“ (útočník).

(<http://www.hanikvolleyball.cz/jakub-novotny/utocni-univerzalove>, 2009)

Důležité rysy univerzála:

- výška
- dynamika
- síla
- psychická odolnost
- razance útoku

Příklady výšky mužských univerzálů z týmů průběžně se držících na prvních čtyřech místech české UNIQA Extraligy 2016/2017

Filip Křesťan – Kladno volejbal cz – 198 cm

Michal Kriško – ČEZ Karlovarsko – 200 cm

Sebastian Gevert – VK České Budějovice – 204 cm

Adrian Patucha – VK Dukla Liberec – 196 cm

Příklady výšek ženských univerzálek z týmů průběžně se držících na prvních čtyřech místech české UNIQA Extraligy 2016/2017

Lucie Nová – VK Prostějov – 184 cm

Darina Košická– VK UP Olomouc – 180 cm

Magdaléna Zedníková – TJ Ostrava – 175 cm

Lucie Kalhousová – PVK Olymp Praha – 185 cm

(www.cvf.cz, 2015)

3.7.5 Libero

Vzhledem k tomu, že mezi hlavní úkoly libera patří příjem a hra v poli, nejsou na něj kladeny tak vysoké somatické nároky, jako na ostatní hráče. Libero je „sedmý hráč na hřišti“, jeho střídání se nezapočítává mezi povolený počet střídání, nejčastěji střídá blokaře v zadní zóně číslo 5. Libero musí mít barevně odlišený dres od zbytku týmu a nesmí být kapitánem. Dále nesmí podávat, blokovat či smečovat (dokončit útočný úder nad rovinou horního okraje sítě). Jelikož je libero specialista na přihrávku a hru v poli, jsou na něm v tomto směru kladeny nejvyšší nároky na přesnost a kvalitu provedení těchto herních činností. Libero hraje pouze v zadních zónách. Očekává se, že kromě přihrávky a hry v poli, bude i dobře vykrývat své spoluhráče při útoku a organizovat hru ze zadní části hřiště.

(<http://www.racakovanikola.estranky.sk/clanky/pozicie.html>,2016)

Příklady výšky mužských liber z týmů průběžně se držících na prvních čtyřech místech české UNIQA Extraligy 2016/2017

Dirk Sparidans – Kladno volejbal cz – 180 cm

Daniel Pfeffer – VK ČEZ Karlovarsko – 184 cm

Martin Fryštof – VK České Budějovice – 179 cm

Václav Kopáček – VK Dukla Liberec – 182 cm

Příklady výšek ženských liber z týmů průběžně se držících na prvních čtyřech místech české UNIQA Extraligy 2016/2017

Julie Kovářová – VK Prostějov – 179 cm

Adriana Příbylová – VK UP Olomouc – 177 cm

Kamila Červenková – TJ Ostrava – 174 cm

Veronika Dostálová – PVK Olymp Praha – 170 cm

(www.cvf.cz, 2015)

3.8 Formy volejbalu

Moderní volejbal se dá rozdělit podle několika parametrů do 6ti forem.

- Šestkový volejbal
- Plážový volejbal (beach volejbal) – na rozdíl od šestkového se hraje pouze ve složení dva hráči na dva, hraje se na pískovém hřišti o rozměrech 16m x 8m a set se hraje pouze do 21 bodů. Hráči na beach volejbalu se specializují pouze na dva posty, a to specialista blokař a specialista přihrávač.
- Smíšený volejbal – hraje se stejně, jako ten šestkový, s tím rozdílem, že družstvo je tvořeno (většinou) ze čtyř mužů a dvou žen. Specializace nejsou v této formy volejbalu příliš rozšířené.
- Volejbalové debly – volejbal hraný na pevném povrchu s pravidly jako v šestkovém volejbale, pouze s tím rozdílem, že je hrací plocha o polovinu zmenšená.
- Minivolejbal – volejbal přizpůsobený dětem ve věku od šesti let. Většinou všeobecná příprava před specializací na určitý post.
- Sitting volejbal – jak název napovídá, volejbal sedících je modifikovaná verze šestkového volejbalu pro tělesně handicapované sportovce. Měla jsem možnost se

tohoto volejbalu, který zatím není v ČR příliš rozšířen zúčastnit a byl to pro mne velmi silný zážitek.

(<https://is.muni.cz/do/fsps/e-learning/volejbal/o-volejbale.html>,2012-2013)

4 Hypotézy

Na základě cílů práce a definovaným problémovým otázkám jsem stanovila těchto sedm hypotéz:

Hypotéza č. 1: Domnívám se, že odpovědi trenérů a hráčů na nejdůležitější kritéria pro výběr hráčů na jednotlivé posty se budou alespoň z 75% shodovat.

Hypotéza č. 2: Předpokládám, že v ženské kategorii ideální výška na všech postech, kromě libera, bude více než 170 cm. V mužské kategorii předpokládám ideální výšku u všech specializovaných hráčů, mimo libera, nad 190 cm.

Hypotéza č. 3: Předpokládám, že minimálně 50% hráčů z dotazovaných týmu neodpovídá ideální výšce.

Hypotéza č. 4: Předpokládám, že síla, výška nebo dynamika bude trenéry a hráči alespoň v 70% zařazena mezi nejdůležitější schopnosti/parametry volejbalistů.

Hypotéza č. 5: Předpokládám, že nejméně 60% trenérů někdy upřednostnilo hráče kvůli jeho výšce.

Hypotéza č. 6: Předpokládám, že alespoň 50% hráčů se ve svém týmu setkala s upřednostněním vyššího hráče.

Hypotéza č. 7: Předpokládám, že minimálně 20% hráčů nesouhlasí s obsazením jednotlivých postů u nich v týmu.

5 Metody a postup práce

Primární metodou výzkumu je interview s trenéry volejbalových týmů, a to konkrétněji trenérů extraligy mužů, žen, juniorů, juniorek, kadetů a kadetek, dále trenéři z 1.ligy mužů a žen. Sekundární metodou je dotazník vytvořený pro hráče volejbalu, ze stejných kategorií.

5.1 Popis použitých metod

5.1.1 Metoda interview

Interview, nebo-li vedený rozhovor je výzkumná technika, která vychází z přímé komunikace mezi respondentem a výzkumníkem, který vede daný rozhovor. Pro tuto výzkumnou techniku je charakteristický předem připravený, strukturovaný postup získávání odpovědí na soubor předem promyšlených otázek k danému tématu. Za největší výhodu je zde považován přímý kontakt s respondentem. Ten umožňuje jak pružnější reakce na získané odpovědi, tak dává výzkumníkovi příležitost klást doplňující či upřesňující dotazy. Mezi nevýhody patří nutnost záznamu rozhovoru, který lze realizovat vícero způsoby. Mezi ně patří písemný záznam během rozhovoru, nebo vždy po skončení odpovědi, dále stenografický záznam, magnetofonový záznam, popřípadě videozáznam. Zvolit ideální záznam je však složité. (Pelikán, 1998)

V mém výzkumu použiji interview pro získání informací od trenérů extraligy mužů, extraligy žen, 1. ligy žen, 1. ligy mužů, extraligy juniorů, extraligy juniorek a extraligy kadetů a kadetek. Díky přímému kontaktu s trenéry budu mít možnost řídit rozhovor a zacházet tak do podrobností, které jsou pro mou práci důležité a pomohou mi lépe řešit problematiku práce.

5.1.2 Metoda dotazníku

Dotazníková metoda patří mezi jedny z nejpoužívanějších metod výzkumu. V této metodě zjišťujeme informace od respondenta, nebo-li dotazované osoby, formou písemných

odpovědí na položené otázky. Tyto otázky musí korespondovat s námi požadovaným cílem výzkumu, který byl předem stanoven.

Díky dotazníkům mohou zůstat dotazovaní respondenti v anonymitě a je jich touto metodou možné oslovit velké množství v relativně krátkém čase. Respondenti si tak své odpovědi mohou promyslet a nemusí se za své odpovědi stydět.

Problémová situace může nastat, pokud dotazovaný špatně pochopí otázku, načež nám výsledky vychází zkresleně, proto je nutné otázky i výběrové odpovědi uvést v takové formě, aby se této situaci, pokud možno, předešlo. Dále dbáme na adekvátní délku dotazníku. (Pelikán,1998)

Při mém výzkumu použiji dotazníky jak v tištěné, tak v elektronické podobě. O vyplněné svých dotazníků se postarají hráči z českých soutěží extraligy mužů, extraligy žen, první ligy mužů, první ligy žen, extraligy juniorů, extraligy juniorek a z extraligy kadetů a kadetek. Většina hráčů mne zná osobně, a proto mne mohou kontaktovat, pokud by se při vyplňování vyskytl nějaký problém a já bych ho tak mohla eliminovat. Tuto možnost však nikdo nevyužil.

Dotazníky mi umožní zjistit, zda se názory a zkušenosti hráčů shodují s informacemi, které mi poskytli při interview trenéři jednotlivých týmů. Díky tomu budu moci potvrdit, či vyvrátit hypotézy a splnit tak zvolené cíle práce.

5.2 Zvolený postup výzkumu

V první řadě absolvuji interview s trenéry, jimž budou kladeny otázky, na danou problematiku práce. Objasní, dle čeho vybírají hráče na jednotlivé posty, určí ideální výšku hráčů a hráček na volejbal. Dále bude rozebrána problémovost výšky a upřednostnění hráče kvůli jeho výšce. V neposlední řadě mi zodpoví trenéři otázky týkající se síly, rychlosti, a dynamiky, zda tyto dovednosti považují za nejdůležitější, či nikoli. Hodnocení bude rozděleno na mužskou a ženskou kategorii. Ze získaných informací vytvořím osnovu, která bude podkladem pro vytvoření dotazníku v sekundární části výzkumu.

V druhé řadě bude výzkumnému vzorku, nebo-li hráčům předložen dotazník, vytvořený na základě primárního výzkumu, v tištěné podobě či elektronicky, který ověří tvrzení trenérů, nastíní pohled hráčů na jednotlivé problematiky a zobrazí vlastní zkušenosti hráčů.

6 Výzkumná část

6.1 Výzkumný vzorek

Výzkumný vzorek v primární části jsou aktivní, zkušení trenéři volejbalu, ze všech vrcholových kategorií, mužů, žen i mládeže. Celkově se jedná o jedenáct trenérů z celé republiky.

V sekundární části jsou výzkumným vzorkem aktivní hráči vrcholového volejbalu z kategorie extraliga – mužů, žen, juniorů, juniorek, kadetů, kadetek a 1.ligy mužů a žen. Při výzkumu pomocí dotazníků jsem měla k dispozici celkem 55 respondentů, kteří vyplnili dotazník ať už elektronicky či vlastnoručně.

6.2 Příprava a organizace primárního výzkumu

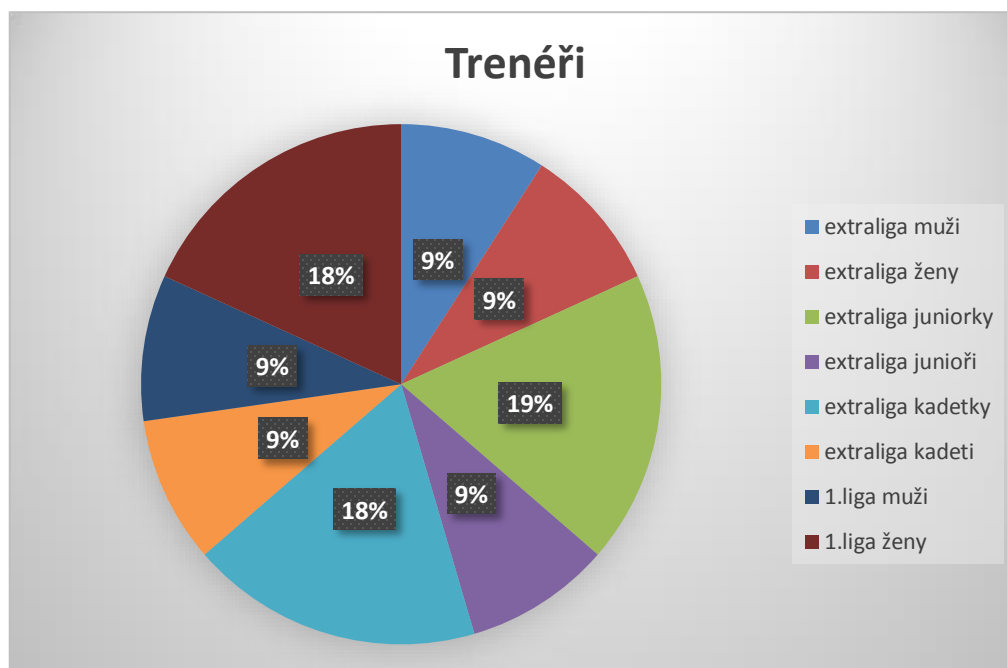
V první fázi výzkumu jsem vytvořila základní otázky pro dotazované trenéry. Po zjištění základních informací o trenérovi, př. jakou nejvyšší soutěž trénoval.

1. Podle čeho vybíráte hráčky/hráče na jednotlivé posty?
2. U kterého z těchto postů je nejdůležitější výška?
3. Upřednostnil jste někdy hráče/hráčku kvůli její/jeho výšce?
4. Určete jednu schopnost, dovednost či somatický rys, který by měl charakterizovat nahrávače, smečaře, blokaře, univerzála, libero.
5. Určete podle Vás ideální výšku na jednotlivé posty, rozděleno na mužskou a ženskou kategorii. Shodují se Vámi ideální výšky s výškami Vašich hráčů?
6. Síla, výška, dynamika, perfektní herní činnost, všestrannost, osobnost, odolnost – jmenujte post hráče, který se Vám s jednotlivým slovem spojuje a které z jmenovaných byste zařadil mezi nejdůležitější pro volejbalistu?

6.3 Vyhodnocení interview

6.3.1 Procentuální zastoupení dotazovaných trenérů

Graf č. 1 - Procentuální zastoupení trenérů jednotlivých kategorií

Zdroj Grafu č. 1 - vlastní

Při interview bylo trenérům položeno 6 hlavních otázek, které se dále dělily podle jednotlivých specializací hráčů. Položené otázky se dají dále rozdělit do jednotlivých skupin, se kterými budu dále pracovat.

Jak je z grafu možno posoudit, jednalo se o 8 trenérů extraligových týmů a 3 prvoligové trenéry.

6.3.2 Podle čeho trenéři vybírají hráčky/hráče na jednotlivé posty?

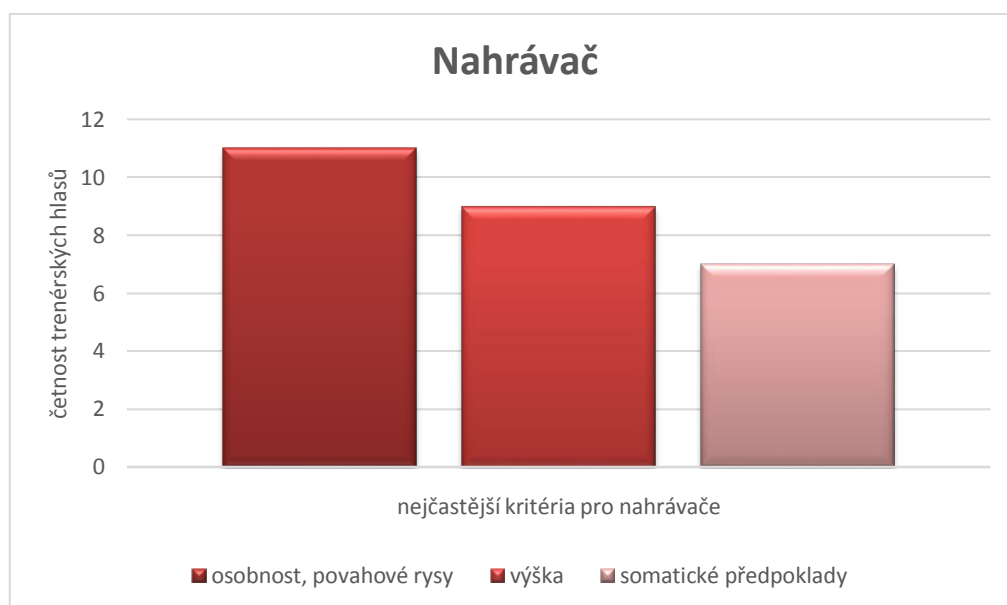
Hned při první otázce byli hráči děleni podle specializací, všichni trenéři začínali nejprve hodnotit nahrávače, zde se nároky trenéru podobaly nejvíce.

Nahrávač

Všech jedenáct trenérů se uchýlilo nejprve k povahovým rysem nahrávače – osobnost, vůdčí typ, hráč, který zvládne řídit hru. Dále 9 z 11 trenérů uvedlo, že v moderním volejbale je důležité mít poměrně vysokého nahrávače – v ženské kategorii 180 cm a více, v mužské kategorii 195 cm a více. Další častý nárok na nahrávače byl v jeho somatických předpokladech, dlouhé ruce, síla v rukou a zápěstích, k této odpovědi se uchýlilo sedm z jedenácti trenérů.

Graf č. 2- Trenérská kritéria pro nahrávače

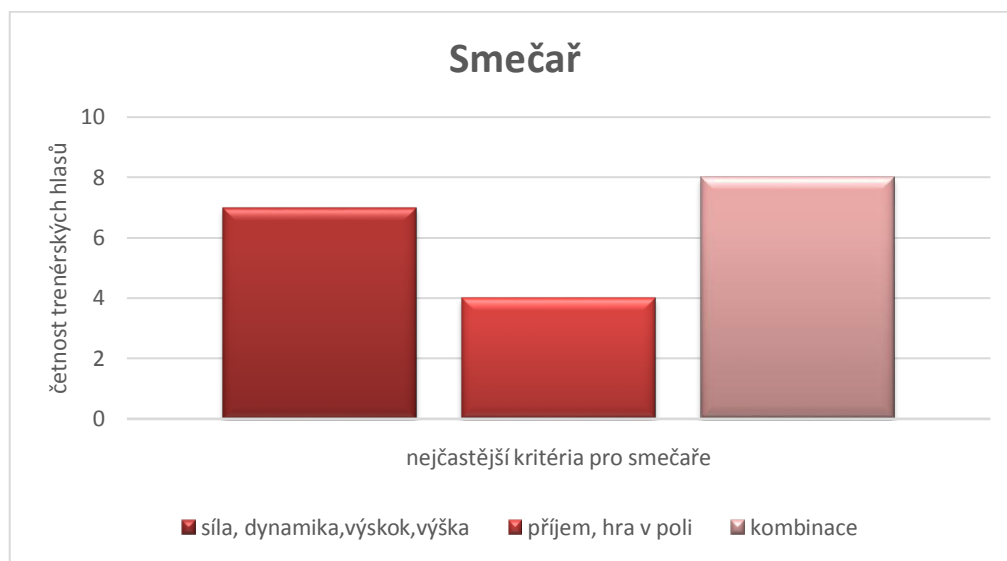

Zdroj Grafu č. 2- vlastní

Smečař

Dalším hráčem byl zodpovězen smečař/smečařka – mezi prvními a nejčastějšími odpověďmi trenérů byl výběr smečařů podle jeho síly, výskoku, dynamiky a výšky. K této odpovědi se uchýlilo sedm z jedenácti trenérů, neboli 64%, zbylí trenéři preferují spíše smečaře s perfektní herní činností v poli. Osm z jedenácti trenérů ovšem uvedlo, že nejideálnější stav je mít jednoho smečaře dle prvních kritérií a druhého smečaře přihrávače.

Graf č. 3- Trenéřská kritéria pro smečáře

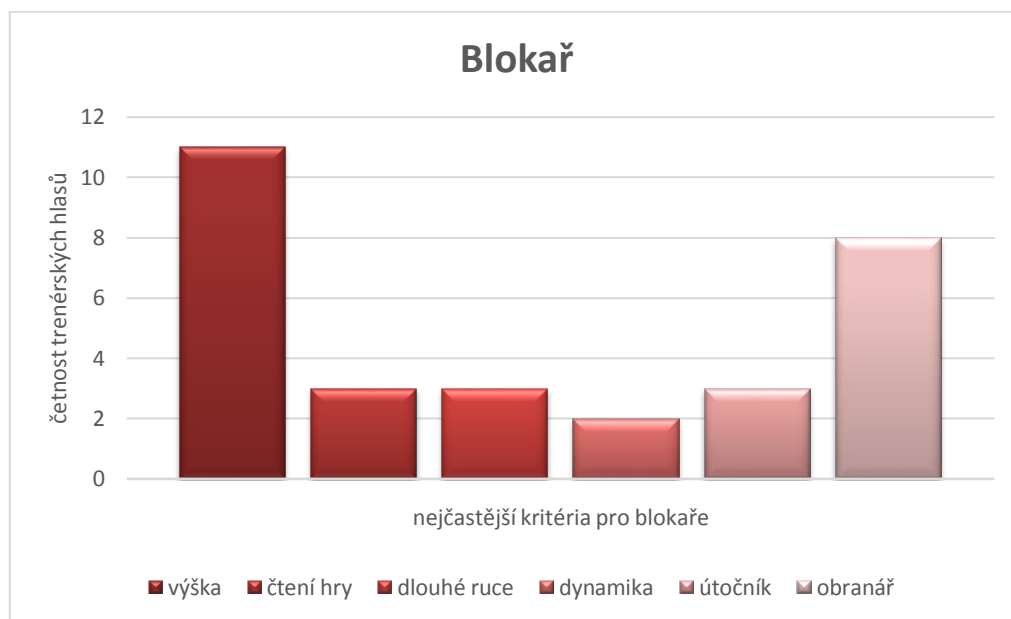

Zdroj Grafu č. 3- vlastní

Blokař

Poté trenéři upřesňovali kritéria, podle kterých vybírají ve svých týmech blokaře, zde byl jeden předpoklad jasný u všech dotázaných trenérů to byla výška. Dalším nejčastěji jmenovaným, u 73% trenérů, to byl blokař „obranář“, nebo-li hráč, který umí perfektně blokovat, podpořit tak tým a mít radost z bodu získaného obranou. Další kritéria už se mírně rozcházela, tři trenéři upřednostňují blokaře s dlouhými pažemi, tři trenéři upřednostňují blokaře – útočníka, další tři blokaře, který umí číst hru a poslední dva preferují dynamické blokaře.

Graf č. 4- Trenéřská kritéria pro blokaře

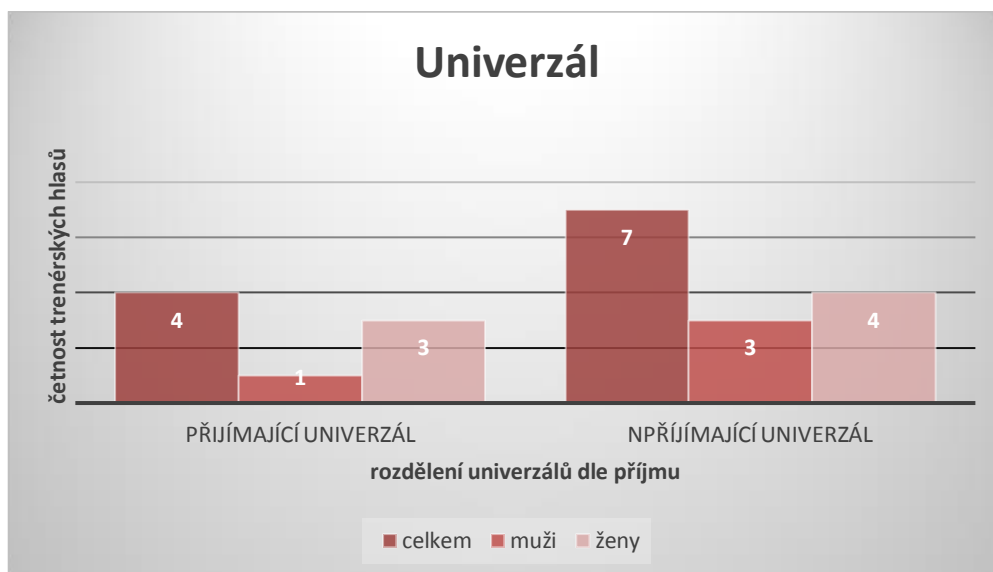

Zdroj Grafu č. 4 – vlastní

Univerzál

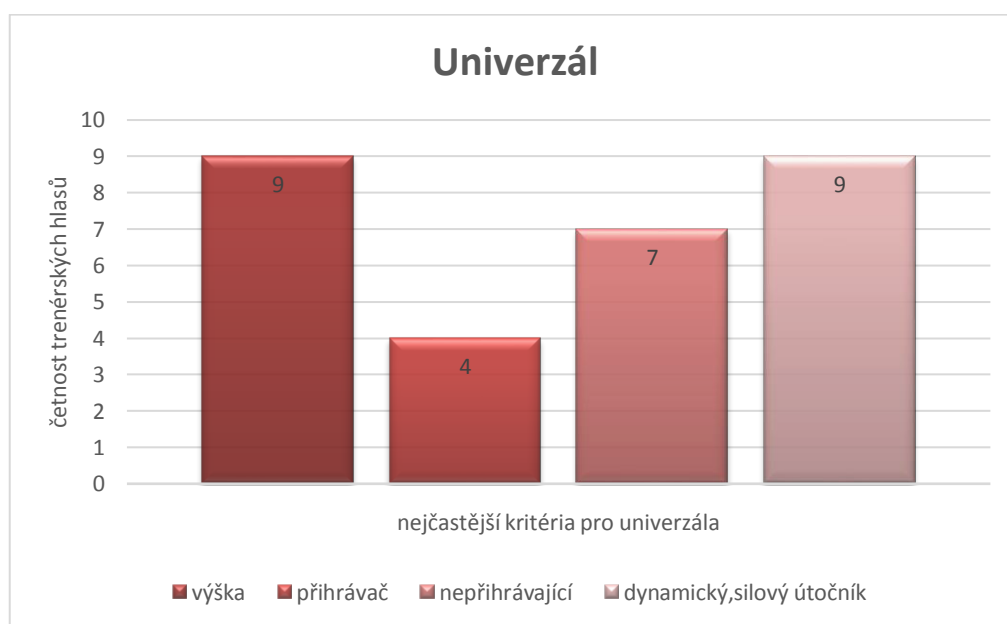
Předposlední, ale neméně důležitým byl charakterizován post univerzála. Zde se trenéři rozcházejí v teorii o přijímajícím a nepřijímajícím univerzálovy. Sedm z jedenácti trenérů preferuje univerzála, který nepřijímá a je na hřiště převážně tažnou silou útoku. Ze čtyř zbylých týmů se jedná o tři ženské, které preferují pomoc univerzála s příjmem. Ovšem devět z jedenácti trenérů uvedlo, jako důležitý parametr u univerzála výšku. Devět z jedenácti trenérů se také shodlo na tom, že univerzál by měl být převážně dynamický a silový útočník, který se nebojí útočit. Jak tedy můžeme vidět v následujících grafech, 64% trenérů preferuje nepřihrávajícího univerzála. Z trenérů ženských kategorií preferuje nepřijímající univerzála 57% trenérů, z trenérů mužských kategorií se jedná o 75% trenérů.

Graf č. 5- Přijímající/nepřijímající univerzál

Zdroj Grafu č. 5 - vlastní

Graf č. 6- Trenérská kritéria pro univerzála

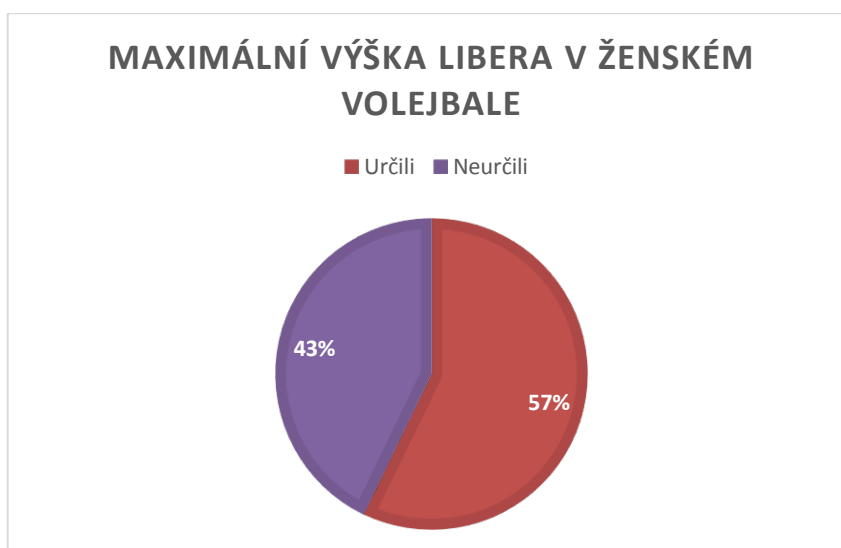

Zdroj Grafu č. 6- vlastní

Libero

Na závěr trenéři uváděli kritéria, která jsou podle nich důležitá pro hráče na pozici libera. Všichni trenéři se shodli na tom, že libero by měl být hráč s nejlepší technikou příjmu a hry v poli, zde nastává 100% shoda v názorech trenérů. Další kritéria se rozdělují převážně na ženskou a mužskou kategorii, zatím co trenéři mužských kategorií výšku libera neviděli jako překážku, v ženské kategorii se trenéři nad tímto pozastavovali a určovali i maximální výškovou hranici, ze sedmi dotazovaných trenérů ženských kategorií, čtyři z nich určili maximální výšku libera 180cm, více je v ženské kategorii podle nich spíše na obtíž.

Graf č. 7- Maximální výška libera v ženském volejbalu

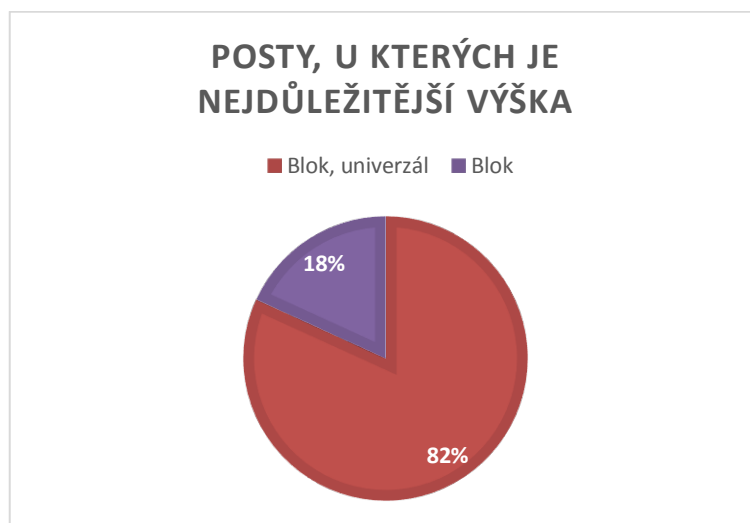

Zdroj Grafu č. 7- vlastní

6.3.3 U kterého z těchto postů je nejdůležitější výška?

Další otázka byla trenéry vyhodnocena velmi podobně, trenéři určovali maximálně dva specializované hráče, které však museli seřadit dle priorit. Devět z jedenácti použilo kombinaci blok poté univerzál, dva jmenovali pouze blokaře.

Graf č. 8- Posty, u kterých je nejdůležitější výška

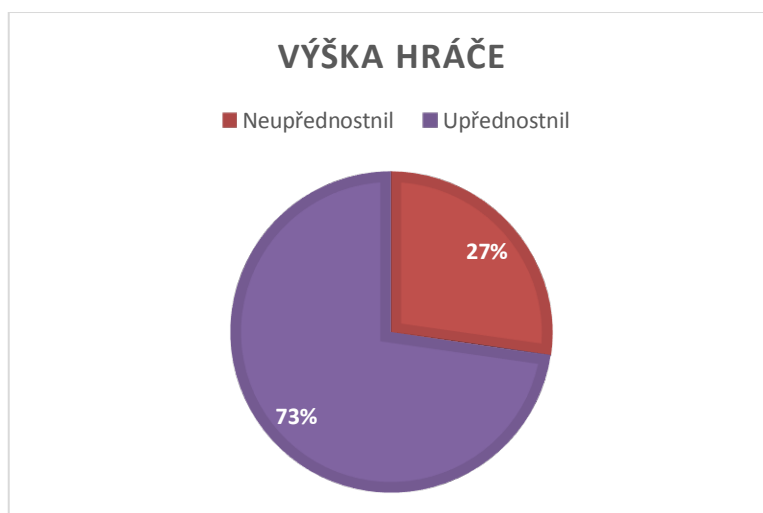

Zdroj Grafu č. 8- vlastní

6.3.4 Upřednostnil jste někdy hráče/hráčku kvůli jeho/její výšce?

Na tuto otázku odpověděli slovy: „ano upřednostnil/a“ osm z jedenácti dotázaných trenérů. Z tří trenérů, kteří tvrdili, že neupřednostnili hráče /hráčku kvůli jeho/její výšce byli dva trenéři z ženských kategorií, jedné ženské a jedné mládežnické a jeden trenér z chlapecké kategorie.

Graf č. 9- Upřednostnění hráče dle výšky

Zdroj Grafu č. 9 - vlastní

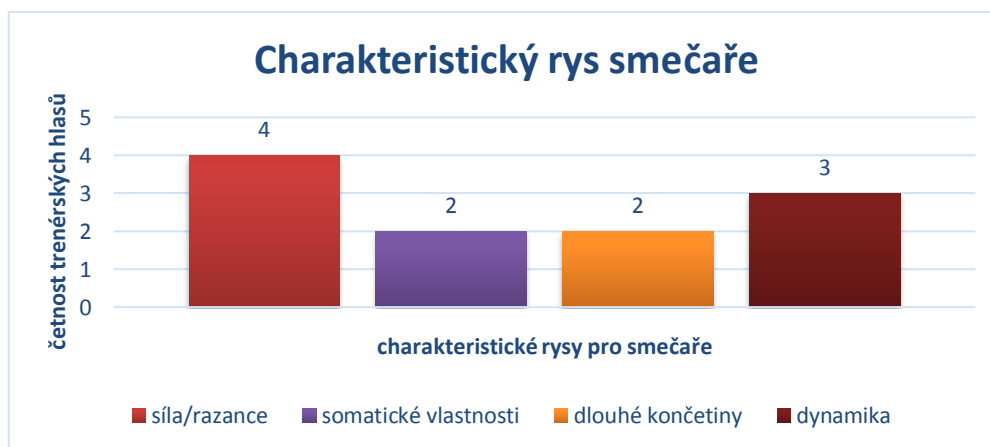
6.3.5 Určete jednu schopnost, dovednost či somatický rys, který by měl charakterizovat nahrávače, smečáře, blokaře, univerzála, libero.

U prvního jmenovaného postu opět nastala největší shoda mezi jednotlivými odpověďmi trenérů.

Nahrávače trenéři označovali obdobně jako v první otázce – osobnost, vůdčí typ, organizátor. U tohoto postu u trenérů vítězí převážně povaha hráče. Tuto odpověď zvolilo 91% trenérů.

U smečáře se odpovědi trenéru poměrně rozcházel, mezi nejčastější odpovědi patřili síla/razance v 37% odpovědí, dále ve 27% dynamiky a v 18% somatické vlastnosti hráče a dlouhé ruce a nohy.

Graf č. 10- Charakteristický rys smečáře

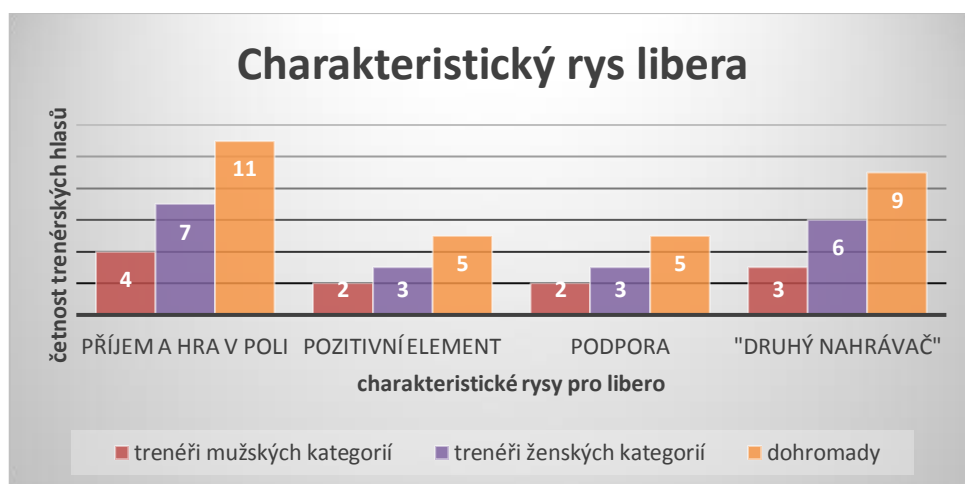
Zdroj Grafu č. 10- vlastní

U blokařů se trenéři rozdělili do tří skupin a to ti, kteří určili: výšku, dlouhé ruce a čtení hry. V procentuálním zastoupení 46% - výška, 36% - dlouhé paže a 18%- čtení hry.

U univerzála bylo vyhodnocení u většiny trenérů podobné, více než polovina trenérů určila jako charakteristický rys univerzála razanci a sílu, přesněji 9 z 11 trenérů. Zbylí dva trenéři preferují výšku a délku končetin.

Perfektní polařské schopnosti u libera předpokládají všichni trenéři, proto jsem u libera nechala trenéry dále hodnotit tento post, pokud by měli opomenout příjem a hru v poli. Trenéři tak charakterizovali libero jako pozitivní element na hřišti, stabilitu týmu. V mužské, ale našel se i v ženské kategorii trenéři nazvali libero: „*druhým nahrávačem na hřišti*“. V moderním volejbale většina týmů preferuje to, že pokud nahrávač musí hrát první míč, nahrává místo něj druhý míč libero, které by mělo být schopno přihrát kvalitně na jakéhokoliv spoluhráče. Ze všech jedenácti dotazovaných trenérů souhlasí s touto myšlenkou devět z jedenácti trenérů. Nesouhlasil pouze jeden trenér extraligy kadetek, který preferuje nahrávku univerzálkou a jeden trenér kadetů, který preferuje nahrávku blokařem.

Graf č. 11-Charakteristický rys libera

Zdroj Grafu č. 11-vlastní

6.3.6 Určete podle Vás ideální výšku na jednotlivé posty, rozděleno na mužskou a ženskou kategorii. Shodují se Vámi ideální výšky s výškami Vašich hráčů?

Výšky, které trenéři uvedly jako ideální jsem zprůměrovala.

Nahrávačka: 182 cm, nahrávač: 197 cm

Smečařka: 183 cm, smečař: 199 cm

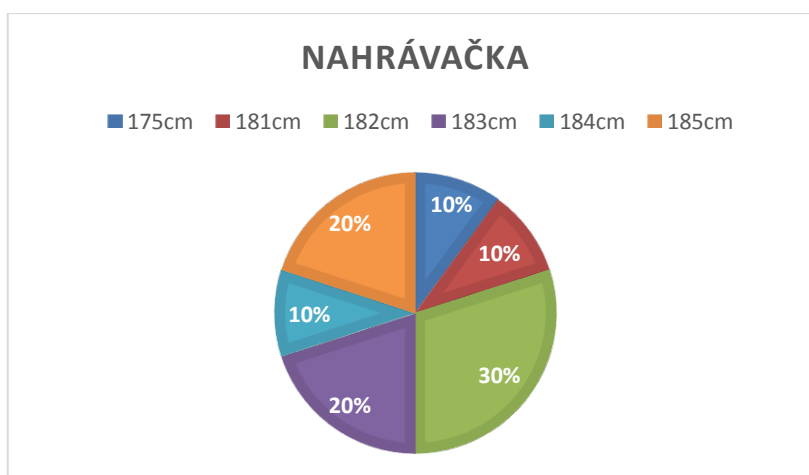
Blokařka: 190 cm, Blokař: 202 cm

Univerzální: 185 cm, univerzál: 201 cm

Libero: 173 cm, libero: 182 cm

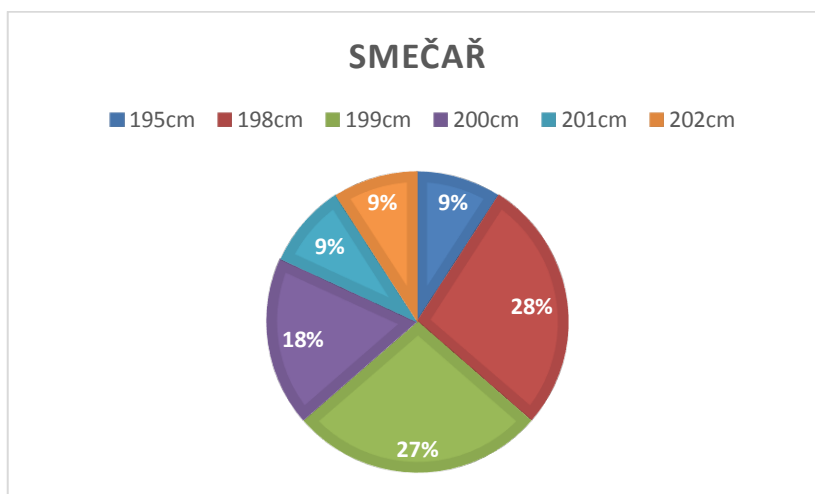
V grafech na dvou příkladech vidíme, jaké výšky trenéři udávali. Pro graf jsem vybrala pozici nahrávačky a smečaře.

Graf č. 12- Veličiny zadané trenéry pro nahrávačku

Zdroj Grafu č. 12- vlastní

Graf č. 13- Veličiny zadané trenéry pro smečáře

Zdroj Grafu č. 13- vlastní

Všichni trenéři na druhou část otázky, zda se podle nich ideální výšky shodují s jejich hráči odpověděli „ne“. Pokud se ideální výška shodovala s některou z výšek hráčů v českých týmech, bylo to maximálně u třech postů. Jak podotkl jeden nejmenovaný trenér z mužské UNIQA extraligy mužů: „Hráči s těmito ideálními výškami se v Čechách shánějí špatně, tito hráči hrají převážně v zahraničních týmech“.

6.3.7 Síla, výška, dynamika, perfektní herní činnost, všestrannost, osobnost, odolnost – jmenujte post hráče, který se Vám s jednotlivým slovem spojuje a které z jmenovaných byste zařadil mezi nejdůležitější pro volejbalistu?

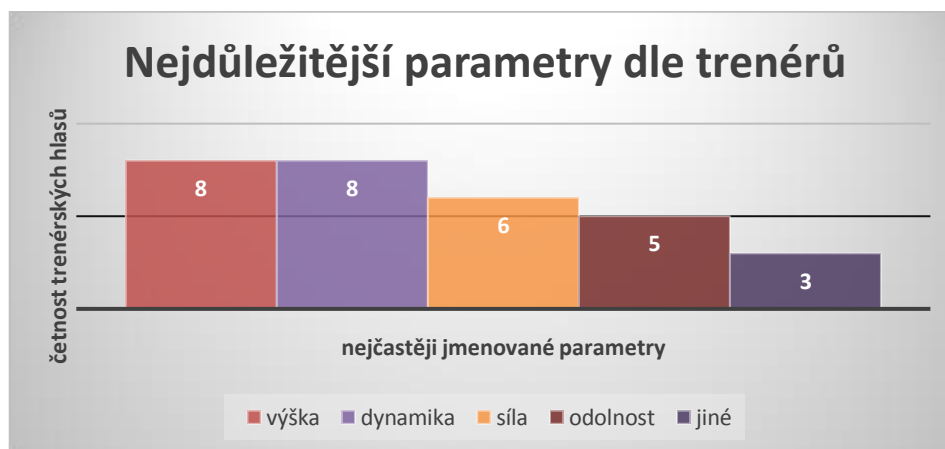
Tabulka č. 1- Propojení parametrů se specializacemi

PARAMETRY	SPECIALIZACE
SÍLA	Univerzál
VÝŠKA	Blokař
DYNAMIKA	Smečař
PERF. HER. ČINNOST	nahrávač/libero
VŠESTRANOST	smečař/libero
OSOBNOST	Nahrávač
ODOLNOST	Smečař

Zdroj tabulka č. 1-vlastní

Pro výběr z jmenovaných mohli za nejdůležitější trenéři označit maximálně 3 odpovědi. Jako nejdůležitější parametry pro volejbalistu nejčastěji trenéři jmenovali výšku a dynamiku. Tuto kombinaci použilo 8 z 11 trenérů. Následně více než polovina trenérů jmenovala sílu a dále odolnost.

Graf č. 14-Parametry-počet hlasů trenérů

Zdroj Grafu č. 14- vlastní

Interview jsem absolvovala s jedenácti trenéry z mužských, ženských i mládežnických kategorií chlapců i dívek. Trenéři na kladené otázky odpovídali poměrně stejně, do kadetských kategorií jsou bráni hráči zhruba v 14-15 ti letech a trenéři již v tomto věku hledají u hráčů ty samé předpoklady, kterými se později řídí i trenéři mužských či ženských kategorií. Pouze trenéři v mládežnických kategoriích své hráče spouště činností musí teprve naučit a ač se hráči ze zkušeností učí i v dospělém věku, nejdůležitější rozvoj schopností probíhá právě v mládežnických kategoriích, jak mi bylo trenéry potvrzeno. Avšak i zkušený hráč se učí ze svých chyb a vysokých herních kvalit získává převážně zkušenostmi.

6.4 Příprava a organizace sekundárního výzkumu

V sekundární fázi výzkumu jsem shromažďovala odpovědi na otázky od skupiny aktivních volejbalistů, hrajících v mužských, ženských i mládežnických kategoriích. Přesněji z extraligy a 1.ligy mužů, extraligy a 1. ligy žen, dále z juniorských a kadetských extralig chlapců i dívek.

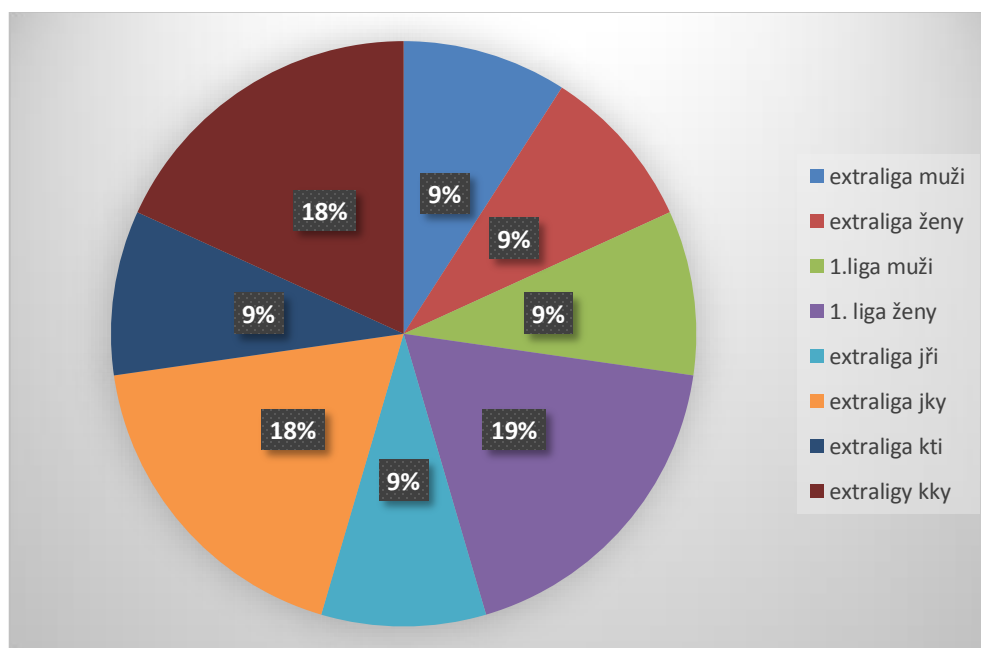
Konečný počet vyplněných dotazníků dosáhl čísla 55. Kde nejvíce respondentů bylo z kategorie 1.ligy žen, extraligy juniorek a extraligy kadetek, z každé této kategorie bylo 10 respondentů, z každé zbylé kategorie bylo po 5ti respondentech.

Respondenti odpovídali na 25 otázek k danému tématu. (Vzor dotazníku viz. příloha)

6.5 Vyhodnocení dotazníků

6.5.1 Procentuální zastoupení hráčů z jednotlivých kategorií

Graf č. 15- Procentuální zastoupení hráčů jednotlivých kategorií

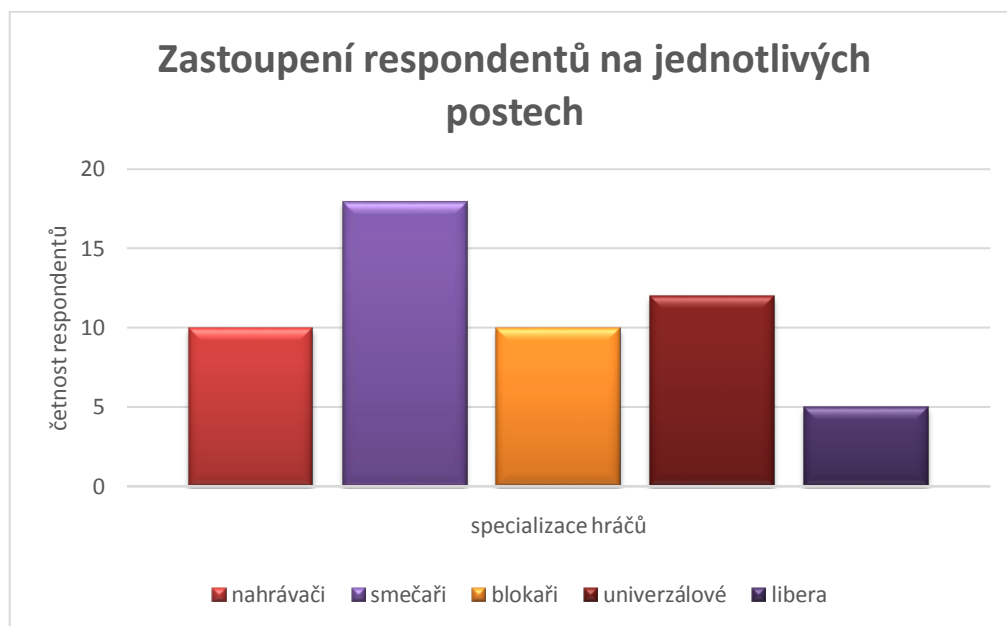

Zdroj Grafu č. 15- vlastní

Z grafu vyplývá, že respondentů bylo 20 z mužských zástupců a 35 z ženských zástupkyň.

Respondenti jsou zkušení hráči, kteří se věnují volejbalu v průměru od 12ti let, avšak 82% dotazovaných hráčů, nejsou odchovanci svého momentálního týmu. Dále z 55 respondentů hraje na postu nahrávače 10 respondentů, na pozici smečař 18 respondentů, blokař 10 respondentů, univerzál 12 respondentů a na pozici libera 5 respondentů.

Graf č. 16- Zastoupení respondentů na jednotlivých postech

Zdroj Grafu č. 16- vlastní

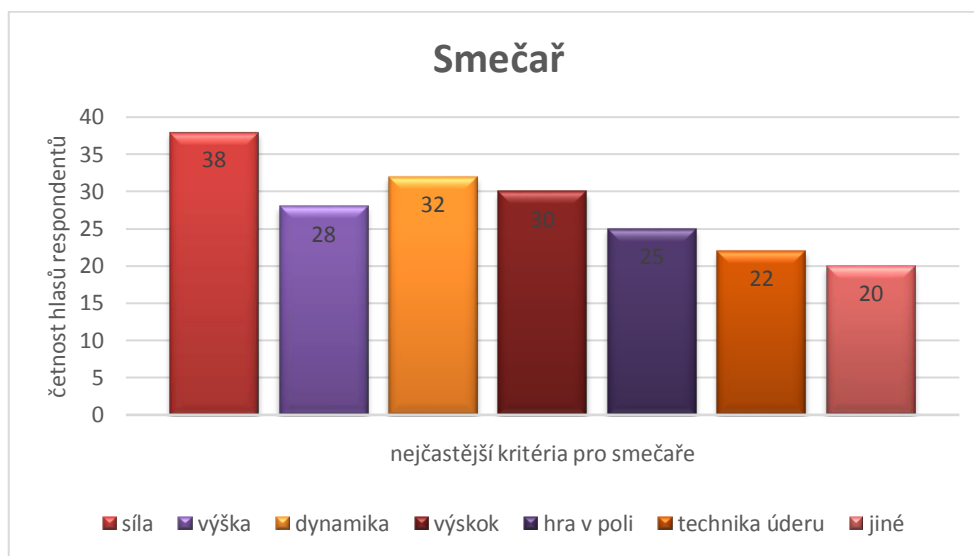
6.5.2 Podle čeho by měli být vybírání hráči na jednotlivé posty?

Hráči, stejně tak jako trenéři určovali, podle čeho by měli být vybírání hráči na jednotlivé posty, a to na pozice: nahrávač, smečář, blokař, univerzál a libero.

Nahrávač – stejně tak jako u trenérů převážná většina hráčů hodnotila nahrávače převážně podle jeho povahových rysů a osobnosti. Přesněji 91% dotazovaných respondentů uvedlo alespoň jednu z těchto možností. Dále respondenti uváděli kombinace osobnosti s výškou, či somatickými předpoklady pro zvládnutí kvalitní techniky horního odbití.

Smečář-zde se respondenti rozdělili do dvou skupin, první hodnotila smečáře z pohledu jeho síly, výšky, dynamiky a výskoku. Druhá by vybírala tohoto hráče podle jeho hry v poli a techniky úderu. I při kritériích pro výběr smečáře se převážně většina odpovědí shoduje s kritérii uvedenými trenéry. (Respondenti nebyli omezeni počtem odpovědí.)

Graf č. 17-Hráčská kritéria pro smečáře

Zdroj Grafu č. 17- vlastní

Blokař-zde byly odpovědi nejméně rozmanité, a to převážně protože, že 89% hráčů použila pro kritérium, podle kterého by měl být vybírán blokař a to pouze výšku. Zbýlých 21% respondentů použila kombinaci výšky s rychlostí, dlouhými pažemi či výskokem.

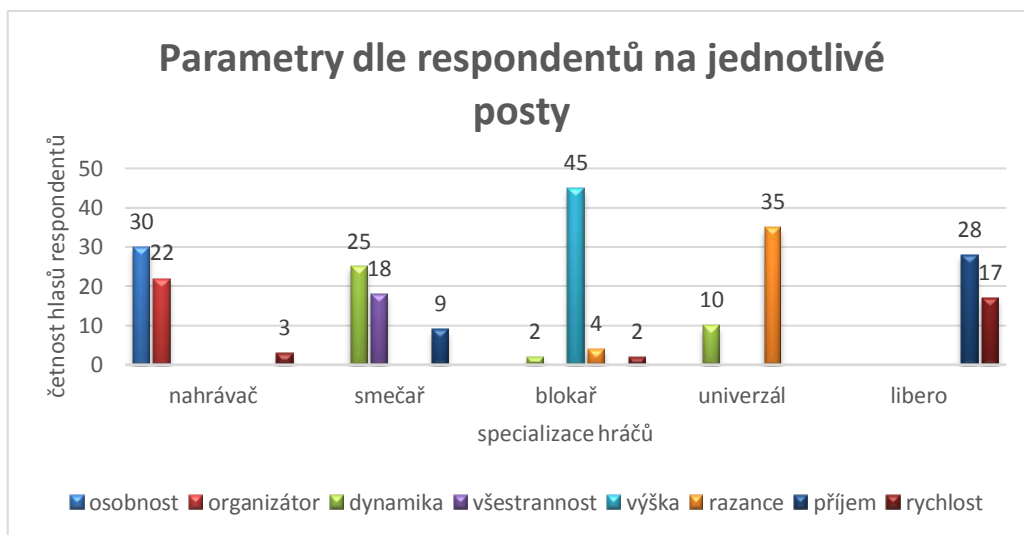
Univerzál-zde se odpovědi respondentů opět poměrně shodovali, respondenti si představují hráče na tomto postu jako dynamického, vysokého hráče, který bude podporovat tým převážně svým tvrdým útokem, toto tvrzení podpořilo 87% respondentů. Žádný z dotazovaných hráčů si univerzála nepředstavuje jako přijímajícího hráče, zde se kritéria pro tohoto hráče mírně rozcházejí s názory trenérů.

Libero-tento hráč má úkol na hřišti podle respondentů jasný, odpovědi hráčů se v 73 % zaměřily na hru v poli a příjem. Mezi dalšími nejčastějšími odpověďmi pro kritéria, podle kterého by se hráč na tento post měl vybírat byla obratnost a rychlost. Společně zastupující 20%.

Když hráči měli určit pouze jednu schopnost, dovednost, charakteristický rys pro daný post nejčastější odpovědi byly tyto:

- nahrávač: osobnost, organizátor
- smečář: dynamika, všestrannost
- blokař: výška
- univerzál: razance
- libero: příjem, rychlost

Graf č. 18- Parametry dle respondentů na jednotlivé posty

Zdroj Grafu č. 18 – vlastní

Dle grafu je zřejmé, které parametry volili respondenti u jednotlivých postů nejčastěji.

6.5.3 Ideální výška

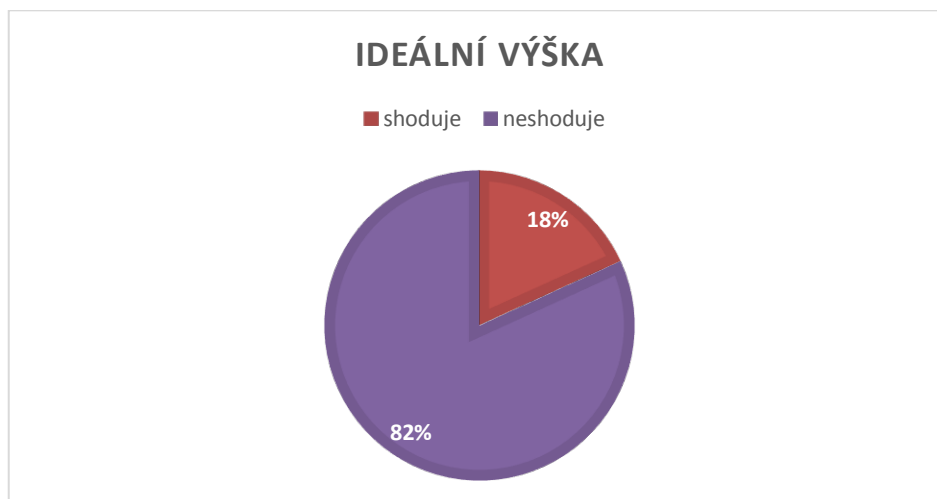
Zprůměrovaná výška na jednotlivé posty dle trenérů vyšla na 182 cm pro nahrávačku, 183cm pro smečářku, 190 cm pro blokačku, 185cm pro univerzátku a libero maximálně do 180cm. V mužské kategorii to bylo 197 cm pro nahrávače, 199cm pro smečáře, 202 cm pro blokaře, 201 cm pro univerzála a pro libero 180 cm.

S ženskou kategorií ideální výšky souhlasilo pouze 70% respondentů, avšak v mužské kategorii respondenti souhlasili v 91% s uvedenými výškami.

Dále respondenti měli hodnotit, zda se tato ideální výška shoduje s výškou u nich v týmu.

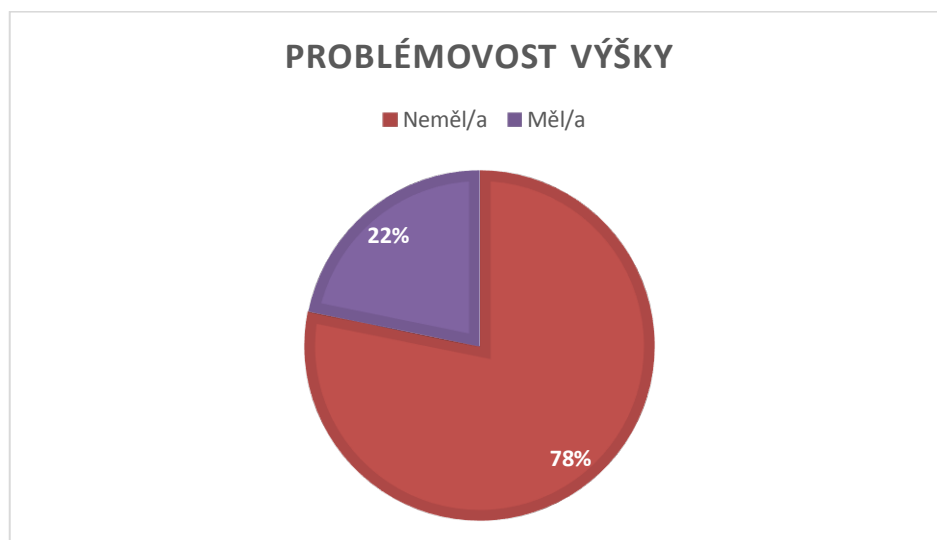
Graf č. 19- Shoda ideální výšky v jednotlivých týmech

Zdroj Grafu č. 19- vlastní

Z grafu je zřejmé, že většina respondentů, přesněji 82% uvedla, že ideální výška podle trenérů, se neshoduje s výškou hráčů u nich v týmu.

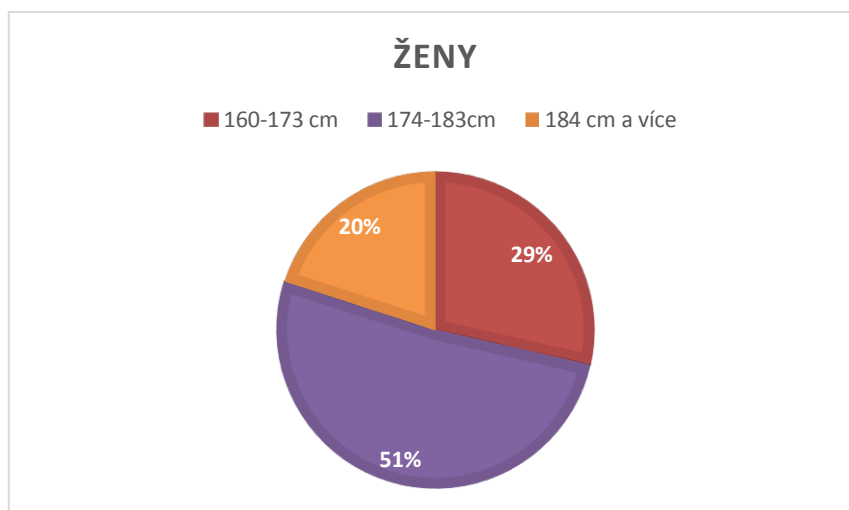
Graf č. 20- Problémovost výšky hráčů

Zdroj Grafu č. 20- vlastní

I když 82% hráčů uvádí, že se ideální výška s výškou u nich v týmu neshoduje, přesto v dalším bodu dotazníku: „Měl/a jste někdy problém s Vaší výškou při volejbale?“ uvedlo 78% respondentů odpověď „neměl/a“. Respondenti ženského pohlaví měřily převážně mezi 174-183 cm.

Graf č. 21- Výška ženy

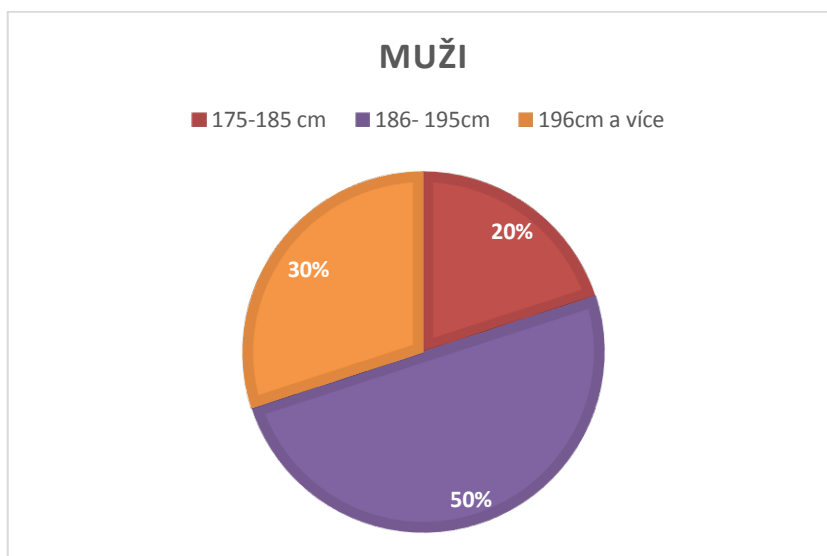

Zdroj Grafu č. 21- vlastní

Z grafu lze vyčíst, že ženy mohli zvolit svou výšku ze tří variant, a to to z 160-173cm, 174cm- 183cm a 184cm a více. Nejvíce respondentek se zařadilo do kategorie 174 – 183cm, přesně 51% tedy 18 respondentek.

Mužské pohlaví nejčastěji uváděli výšku 186-195 cm, zvolilo jí 10 respondentů. V následujícím grafu je zřejmé, že je to přesně 50% mužských respondentů. Muži měli stejně jako ženy na výběr ze tří výškových variant.

Graf č. 22- Výška mužů

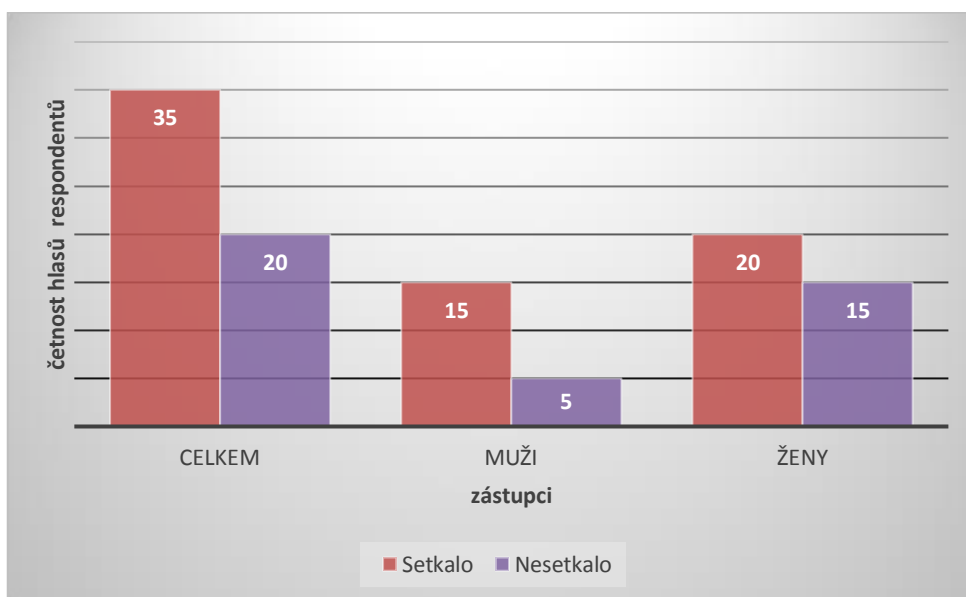

Zdroj Grafu č. 22- vlastní

Tudíž hráči v české extralize jsou nižší oproti ideální výšce uváděné trenéry, avšak s tímto se trenéři setkávají poměrně běžně.

6.5.4 Upřednostnění hráčů kvůli výšce

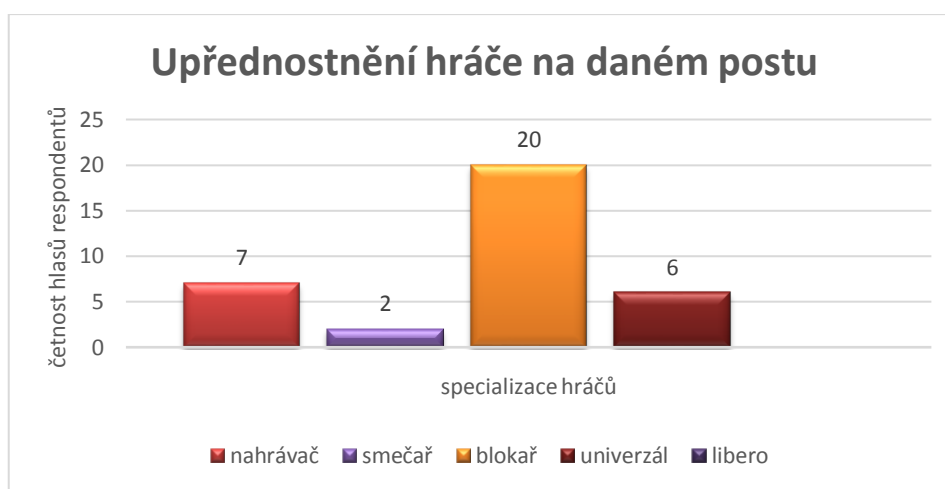
Graf č. 23- Upřednostnění hráčů dle výšky

Zdroj Grafu č. 23- vlastní

Dle grafu vidíme, že s upřednostněním hráče na určitém postu se setkala 35 respondentů, z toho 15 mužských a 20 ženských. Tudíž 64% respondentů se setkala s upřednostněním vyššího hráče v jeho týmu. Z mužských respondentů se s tímto jevem setkala 75% respondentů, z respondentek pouze 57%. Nejčastější odpovědí na otázku: „na kterém postu trenér vyššího hráče upřednostnil“, byl blok.

Graf č. 24- Upřednostnění hráče na daném postu

Zdroj Grafu č. 24- vlastní

Avšak z 55 dotazovaných je se svým trenérem spokojeno nebo spíše spokojeno 73% dotazovaných respondentů. Tudíž předpokládám, že upřednostnění vyššího hráče nemá přílišný dopad na oblíbenost trenéra, hráči toto upřednostnění mohou brát jako kladné na cestě za jejich vítězstvím, ale v tomto případě bychom museli dále zkoumat více faktorů podle kterých se určuje obliba trenéra.

6.5.5 Síla, výška, dynamika, perfektní herní činnost, všestrannost, osobnost, odolnost-jmenujte post hráče, který se Vám s jednotlivým slovem spojuje a které z jmenovaných byste zařadil mezi nejdůležitější pro volejbalistu?

Dotazovaní respondenti při dané otázce mohli k jednotlivé schopnosti/dovednosti či vlastnosti přiřadit dva hráče.

Tabulka č. 2- Propojení parametrů se specializacemi

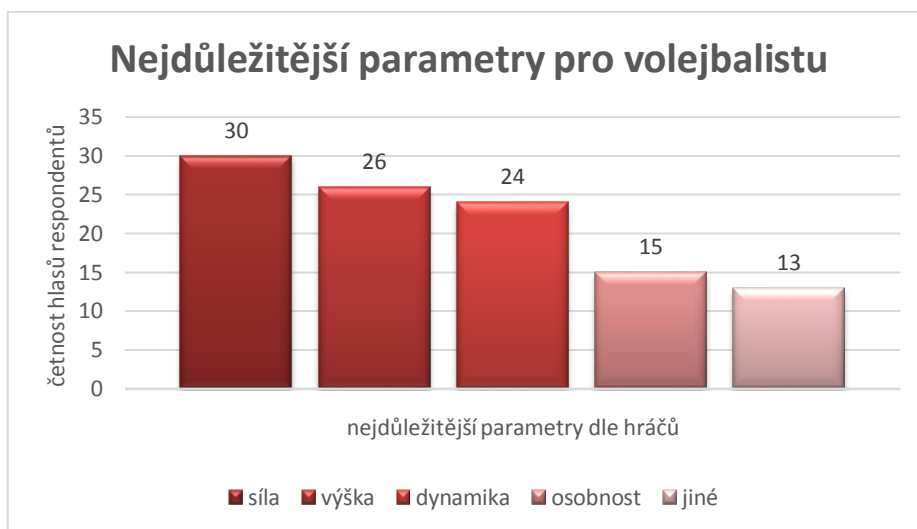
PARAMETRY	SPECIALIZACE	PROCENTA
SÍLA	smečař, univerzál	40%, 40%
VÝŠKA	blok	80%
DYNAMIKA	smečař, univerzál	45%, 40%
PERF.HER.ČINNOST	libero, nahrávač	43%, 42%
VŠESTRANOST	smečař, libero	47%,40%
OSOBNOST	nahrávač	91%
ODOLNOST	libero, nahrávač	38%,35%

Zdroj tabulka č. 2- vlastní

Odpovědi vycházející z dotazníků, se shodují s názory trenérů. Jediný bod, kde se jejich názory rozcházejí je v posledním jmenovaném. Trenéři si jako odolného hráče převážně představují smečaře, zatímco u hráčů představují odolné hráče převážně libero či nahrávač.

V otázce které z jmenovaných by respondenti zařadili mezi nejdůležitější pro volejbalistu se nejvíce objevila odpověď síla, výška a dynamika. Další častou jmenovanou byla osobnost. Hráči v dané otázce mohli hlasovat maximálně pro 3 jmenované. Údaje viz. graf.

Graf č. 25- Nejdůležitější parametry pro volejbalistu

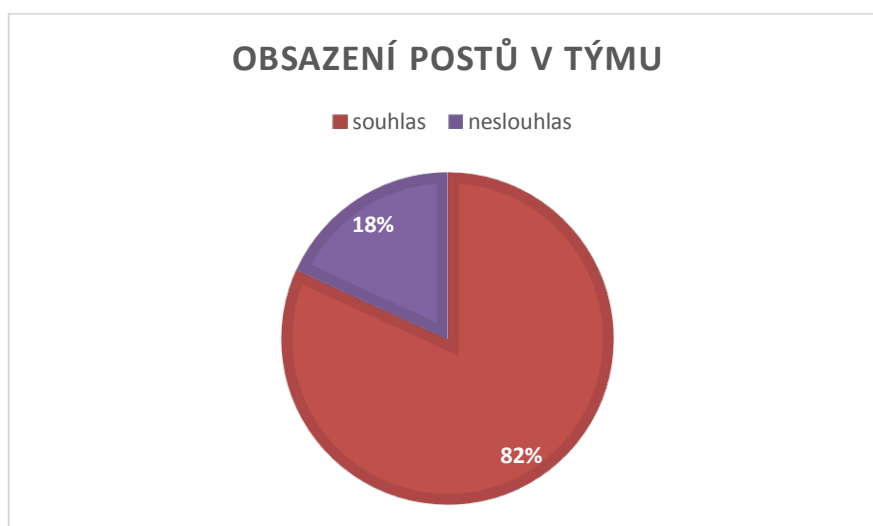

Zdroj Grafu č. 25- vlastní

6.5.6 Obsazenost postů v jednotlivých týmech

V závěru dotazníku měli respondenti hodnotit, zda souhlasí či nikoli s obsazením jednotlivých postů u nich v týmu.

Graf č. 26- Obsazení postů v týmu

Zdroj Grafu č. 26- vlastní

Z grafu je jasně zřejmé, že 82%, tzn. 45 respondentů je spokojeno s obsazením jednotlivých postů u nich v týmu. Zbylých 18% respondentů je nejčastěji nespokojeno s obsazením na postu smečáře, přesněji 6 respondentů a následně na postu nahrávače 4 respondenti.

7 Diskuze

Vrcholový volejbal je soubor jak individuálního, tak týmového herního výkonu, kondiční i taktické přípravy, ale i výběr hráčů na jednotlivé posty dle mnoha kritérií. Trenéři společně se svými asistenty a celým realizačním týmem, zajišťují co nejlepší chod týmu a snaží se zajistit zlepšení individuálních i týmových herních výkonů, které povedou k co nejčtetnějším vítězstvím. Jednodušší práci si trenéři vytvoří, pokud na jednotlivé specializace vyberou správného hráče.

V mém výzkumu byly zpracovány informace od 11 trenérů nejvyšších českých soutěží, všech kategorií, přesněji extraligy mužů a žen, extraligy juniorů, juniorek, ale i kadetů a kadetek, dále z první ligy mužů i žen. Tudíž se jednalo o širokou škálu trenérů, kteří však ať už trénují kategorii mužů či tu mládežnickou, mají obdobné požadavky na jednotlivé specializace.

Mezi nejtěžší v primárním výzkumu bych zařadila to, sehnat a domluvit si interview s trenéry, převážně pak s trenéry mužské a ženské extraligy, avšak mé dlouholeté působení jakož to hráčky vrcholového volejbalu mi zajistilo mnoho kontaktů, díky kterým se celý výzkum mohl uskutečnit. Trenéři jsou často velmi zaneprázdnění a nemají čas ani náladu věnovat se spoustě výzkumům, které by s nimi chtělo absolvovat mnoho lidí. Proto jsem velice ráda, že mě tato příležitost byla poskytnuta. Pro tento počet daných trenérů, jsem se rozhodla převážně proto, aby byla zastoupena každá kategorie z vrcholových soutěží. V těch soutěžích, kde jsem měla možnost, jsem pro lepší finální výsledky, absolvovala interview se dvěma trenéry a dostala se tak na konečný počet 11 interview s trenéry.

Klady a zápory primárního výzkumu

Jako nejpodstatnější klad v primárním výzkumu považuji přímý kontakt s dotazovanými, možnost ihned objasnit případné nejasnosti, kterých ovšem v mém výzkumu mnoho nebylo. Dále jsem mohla rozhovor řídit a věnovat se pouze pro mne důležitým tématům. Vzhledem k tomu, že jsem se s trenéry domluvila na anonymitě, předpokládám i pravdivé odpovědi.

Za největší zápor bych u primárního výzkumu považovala pouze neochotu. Setkala jsem se i se situacemi, kdy trenér nechtěl pro mou bakalářskou práci odpovídat, čímž nechci trenéry nijak hanit, každý měl jistě dobrý důvod, proč nemohl interview absolvovat.

V sekundární části výzkumu byli dotazováni hráči z obdobných soutěží jako trenéři, pouze ve vyšším počtu a to 10 respondentek z 1.ligy žen, extraligy juniorek a kadetek, dále po 5ti respondentech z extraligy mužů a žen, juniorů, kadetů a první ligy mužů. Počet respondentů byl vybrán obdobně jako u trenérů, tak aby byla zastoupena každá kategorie vrcholového volejbalu v České republice. Spolupráce s hráči byla poměrně snadná, avšak na daný počet respondentů jsem se opět dostala díky známostem.

Klady a zápory sekundárního výzkumu

Jako největší pozitivum u sekundárního výzkumu považuji četnost, díky které mohli být potvrzeny či vyvráceny tvrzení, která jsem stanovila v primární části výzkumu. Dotazníky byly též anonymní, proto zde také předpokládám zisk pravdivých odpovědí.

Jako největší zápor zde počítám nepřímý kontakt s respondenty, i když jsem dala respondentům možnost mne kontaktovat, nastala situace, kdy jsem musela 4 dotazníky vyřadit, kvůli jejich absolutně nesprávným odpovědím, které se vůbec netýkaly daného tématu.

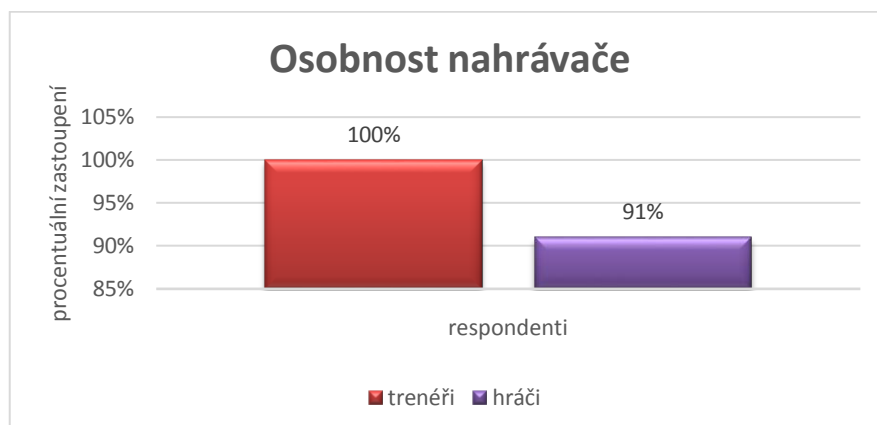
Celkově bylo osloveno 69 respondentů, avšak vyplněných dotazníků se mi vrátilo pouze 59, z toho však 4 nepoužitelné a tím jsem se dostala na požadované číslo 55.

Před zahájením samotného výzkumu jsem si stanovila následujících sedm hypotéz, u kterých mohu nyní určit jejich potvrzení či vyvrácení.

Hypotéza č. 1: Domnívám se, že odpovědi trenérů a hráčů na nejdůležitější kritéria pro výběr hráčů na jednotlivé posty se budou alespoň z 75% shodovat.

Hypotéza se potvrdila: Trenéři a hráči hodnotili tyto kritéria velmi podobně, u pozice nahrávač si obě skupiny v nejpočetnějším zastoupení vybírali podle jeho osobnosti, v trenérské kategorii se jedná o zastoupení ve 100% dotazovaných u hráčů se jedná o 91%.

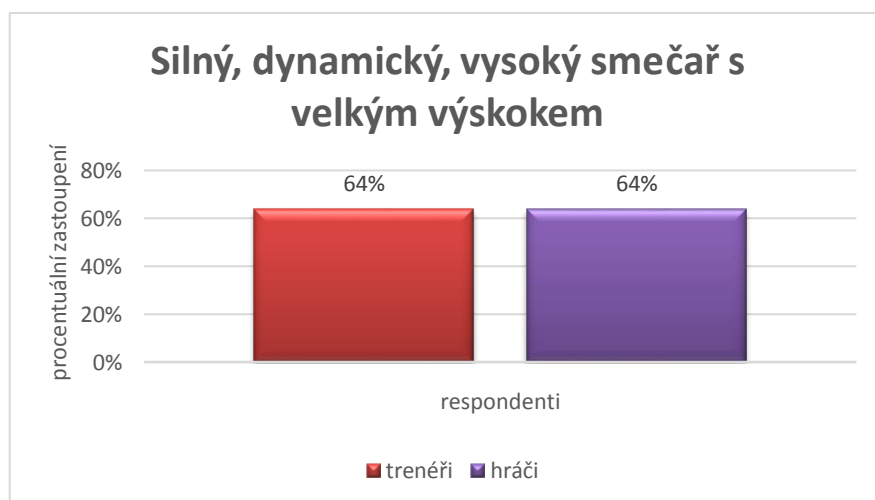
Graf č. 27- Osobnost nahrávače

Zdroj Grafu č. 27- vlastní

U smečáře nastala opět shoda v nejpočetnějších odpovědích a to ta, že smečář by měl být silný, dynamicky hráč s velkým výskokem a měl by to být i vysoký hráč.

Graf č. 28- Síla, dynamika, výskok a výška smečáře

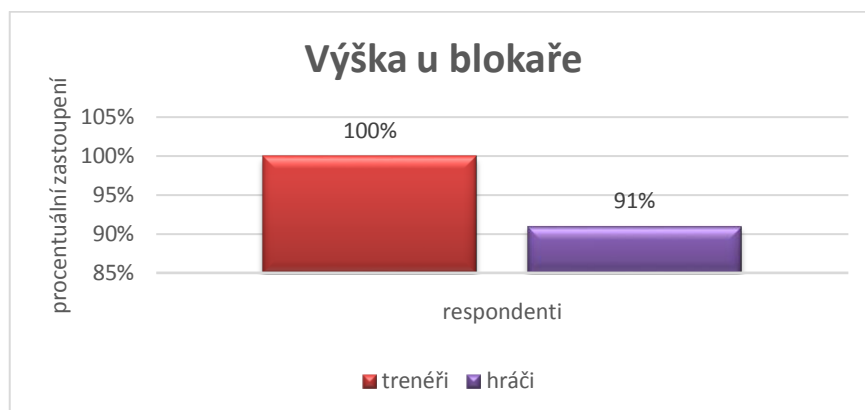

Zdroj Grafu č. 28- vlastní

Jak vidíme z grafu, trenéři i hráči tuto variantu zvolili v 64% svých odpovědích.

U blokaře byly odpovědi jasné, u obou skupin byla prioritní výška hráče, u trenérů se jednalo o 100% zájem o výšku blokaře u hráčů se jednalo o 91%.

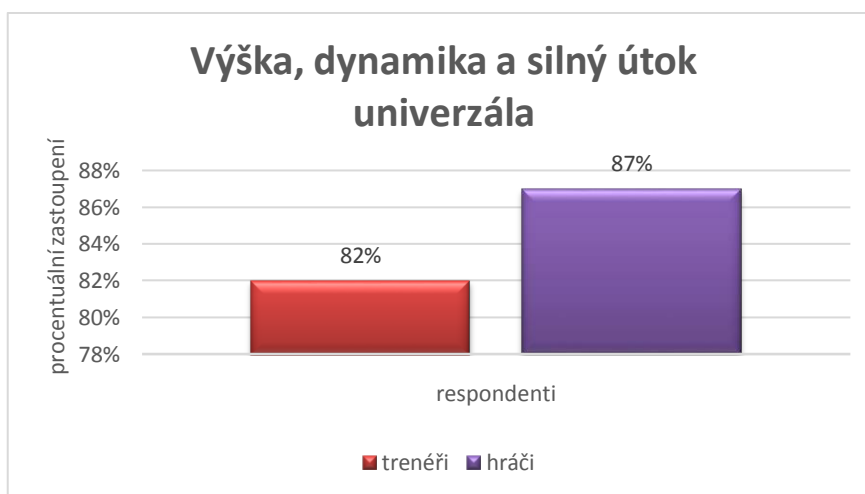
Graf č. 29- Výška blokaře

Zdroj Grafu č. 29-vlastní

Univerzál je vybírán převážně podle jeho výšky, dynamiky a síly, díky které může podpořit svůj tým tvrdým útokem.

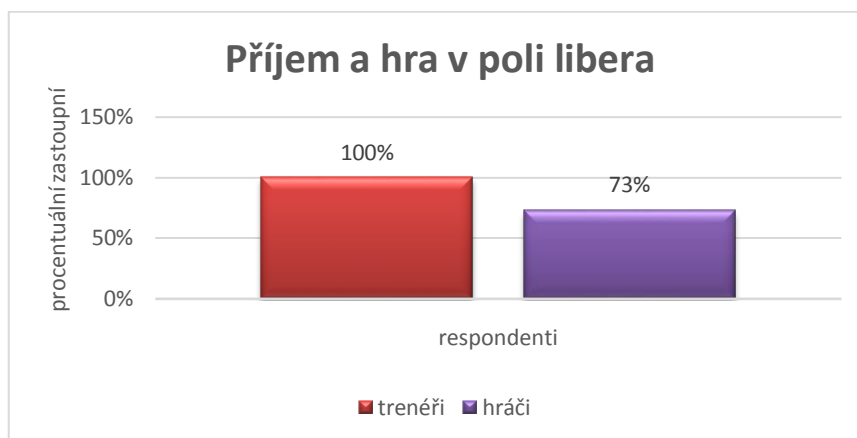
Graf č. 30- Výška, dynamika a silný útok univerzála

Zdroj Grafu č. 30- vlastní

Libero, pro tento post je charakteristický převážně příjem a hra v poli. U všech herních specializací se v nejpočetnějších odpovědích obě skupiny shodly.

Graf č. 31- Příjem a hra v poli libera

Zdroj Grafu č. 31- vlastní

Hypotéza č. 2: Předpokládám, že v ženské kategorii ideální výška na všech postech, kromě libera, bude více než 170 cm. V mužské kategorii předpokládám ideální výšku u všech specializovaných hráčů, mimo libera, nad 190 cm.

Hypotéza se potvrdila: Trenéři v ženské kategorii určili ideální výšku všech hráček kromě libera vyšší než 170cm a u mužů určili ideální výšku u všech specializací nad 190cm.

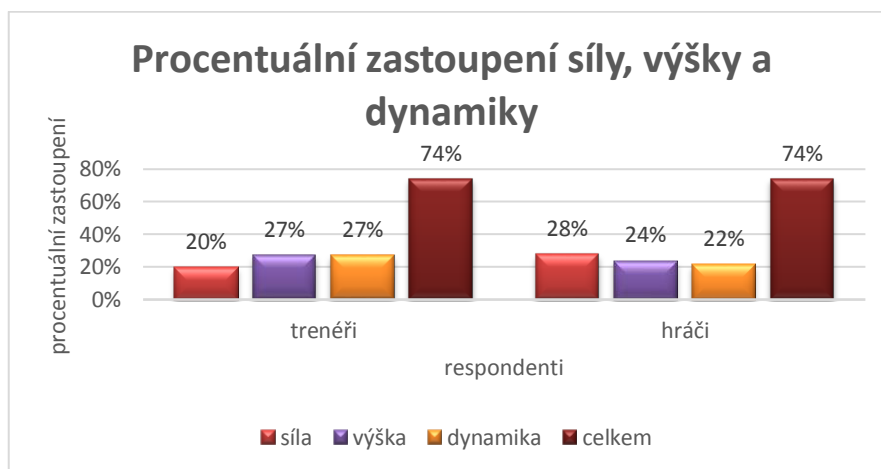
Hypotéza č. 3: Předpokládám, že minimálně 50% hráčů z dotazovaných týmu neodpovídá ideální výšce.

Hypotéza se potvrdila: Přesně 82% respondentů uvedlo, že se ideální výška neshoduje s výškou hráčů u nich v týmu.

Hypotéza č. 4: Předpokládám, že síla, výška nebo dynamika bude trenéry a hráči alespoň v 70% zařazena mezi nejdůležitější schopnosti/parametry volejbalistů.

Hypotéza se potvrdila: Jak dotazovaní trenéři, tak hráči uvedli sílu, výšku nebo dynamiku mezi nejdůležitější schopnosti/parametry volejbalistů. Z 30 hlasů od trenérů získala výška 8, síla 6 a dynamika 8, u hráčů z možných 108 hlasů získala výška 26, síla 30 a dynamika 24 hlasů.

Graf č. 32- Procentuální zastoupení síly, výšky a dynamiky

Zdroj Grafu č. 32-vlastní

Hypotéza č. 5: Předpokládám, že nejméně 60% trenérů někdy upřednostnilo hráče kvůli jeho výšce.

Hypotéza se potvrdila: Na otázku, zda někdy upřednostnil hráče kvůli jeho výšce odpovědělo „ANO“ osm z jedenácti trenérů, tudíž 73%.

Hypotéza č. 6: Předpokládám, že alespoň 50% hráčů se ve svém týmu setkala s upřednostněním vyššího hráče.

Hypotéza se potvrdila: S upřednostněním vyššího hráče u sebe v týmu se setkala 64% respondentů, z celkového počtu 55 respondentů se tedy s tímto jevem setkala 35 respondentů.

Hypotéza č. 7: Předpokládám, že minimálně 20% hráčů nesouhlasí s obsazením jednotlivých postů u nich v týmu.

Hypotéza se nepotvrdila: S obsazením na jednotlivých postech v týmu nesouhlasilo pouze 18% respondentů. Zbylých 45 respondentů je spokojeno s obsazením hráči na jednotlivých postech.

8 Závěr

V bakalářské práci jsem se zaměřila na specializace hráčů ve volejbale. Dané téma jsem konzultovala formou interview s 11 trenéry z nejvyšších českých soutěží z kategorie žen a mužů, ale i těch mládežnických. Následně mi 55 respondentů z totožných kategorií odpovídalo na formulované otázky formou dotazníku. Stanovila jsem si cíle práce, které jsem mohla díky výzkumné, ale i teoretické části postupně splnit.

Ze sedmi hypotéz, které jsem stanovila se potvrdilo šest a pouze jedna se vyvrátila díky odlišným výsledkům ve výzkumu.

Hlavní cíl v práci: „zmapovat, podle čeho trenéři vybírají na určité posty hráče v různém věku, specifikovat hlavní kritéria a zjistit jakou úlohu hraje při výběru herního postu výška hráče“ vyšla odpověď následně. Hráči se ve všech věkových kategoriích vybírají na jednotlivé posty stejně, trenéři všech věkových kategorií vybírají hráče dle stejných podmínek. Hlavní kritéria na jednotlivé posty dle výzkumu vyšly:

- nahrávač-osobnost
- smečář-síla, razance
- blokař-výška
- univerzál-razance/síla
- libero-perfektní příjem a pole

Výška tedy u volejbalistů hraje roli, trenéři na určitých postech, př. blok, vyšší hráče rozhodně upřednostňují, avšak nikdo by se tímto neměl nechat odradit, příkladem tvrdé práce a výškového znevýhodnění je například brněnský nahrávač Zdeněk Haník, který se svými 178cm, kvalitně řídí hru v extraligovém týmu mužů.

Při stanovování cílů jsem formulovala i problémy, kterými se budu v práci zabývat. Nyní na ně v závěrech odpovím.

1. **Nejdůležitější kritérium na post nahrávače podle trenérů a hráčů je osobnost daného hráče. Pro smečáře je to pak síla, dynamiky, výška a výskok, pro**

blokaře jednoznačně výška, pro univerzála výška, dynamika a razantní útok a pro libero je charakteristická perfektní hra v poli a příjem.

2. **Zprůměrovaná ideální výška dle trenérů na jednotlivé posty:**

nahrávačka: 182 cm, nahrávač: 197 cm

smečařka: 183 cm, smečař: 199 cm

blokařka: 190 cm, Blokař: 202 cm

univerzála: 185 cm, univerzál: 201 cm

libero: 173 cm, libero: 182 cm

3. **Jak 55 dotazovaných respondentů potvrdilo, výška hráčů se s ideální výškou u nich v klubech neshoduje. Tuto odpověď uvedlo 82% respondentů.**
4. **Síla, výška nebo dynamika patří mezi nejdůležitější schopnosti/parametry volejbalistů, toto tvrzení ve svých odpovědích potvrdili jak trenéři, tak hráči, procentuálně zde v tvrzeních nastala shoda celkově 74% trenérů a 74% hráčů tyto schopnosti/parametry zvolilo za nejdůležitější.**
5. **Z jedenácti dotazovaných trenérů odpovědělo osm z nich na otázku, zda někdy upřednostnili vyššího hráče „ano“.**
6. **Dotazovaní hráči se s upřednostněním vyššího hráče setkali v 64%, tzn. že se s tímto jevem setkalo 35 z 55 respondentů.**
7. **Dotazovaní hráči převážně souhlasí s obsazením na jednotlivých postech u nich v týmu. 82% respondentů uvedlo, že souhlasí.**

Přínosem této práce je zmapování oblasti specializací hráčů ve volejbale, kritéria výběru pro jednotlivé posty hráčů.

Práce je určena především trenérům začínajícím svou kariéru v oblasti volejbalu, ať už v mládežnických, či jiných kategoriích. Tito trenéři v práci najdou konkrétní kritéria pro výběr hráčů dle jednotlivých specializací. Získají tak možnost, efektivně obsazovat jednotlivé posty v týmu hráči, kteří mají pro danou specializace nejlepší předpoklady.

Další skupinou, pro kterou má práce přínos, jsou samotní hráči, kteří se mohou též dozvědět jednotlivá kritéria, podle kterých trenéři obvykle posty obsazují. Mohou tak usoudit, zda na daném postu najdou uplatnění či nikoli.

9 Seznam literatury

9.1 Publikace

1. BUCHTEL, J., EJEM, M. : *Odbíjená*. Praha:Olympia, 1981.
2. BUCHTEL, J.: *Teorie a didaktika volejbalu*. Praha: Karolinum, 2005. ISBN 80-246-1011-6.
3. CÍSAŘ, V.: *Volejbal*. Praha: Grada, 2005. ISBN 80-247-0502-8.
4. EJEM, M. a kol.: *Oficiální pravidla – volejbal, beach volejbal, debly 2001-2004*. Přerov: Tabara, 2001.
5. HANÍK, Z., LEHNERT, M. a kol. *Volejbal 1: Herní dovednosti a kondice v tréninku mládeže*. Praha: ČVS, 2004.
6. KAPLAN, O., Buchtel, J.: *Odbíjená: teorie a didaktika*. Praha: Olympia, 1987.
7. KAPLAN, O.: *Volejbal*. Praha: Grada, 1999. ISBN 80-7169-7622-11.
8. KOBRLE, J. *Odbíjená – I. Základ teorie a učení hry v odbíjené*. Praha: SPN, 1974.
9. PELIKÁN, Jiří. 1998. *Základy empirického výzkumu pedagogických jevů*. Praha : Nakladatelství Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-569-8
10. PŘÍBRAMSKÁ, A. a kol. *Volejbal, Učebnice pro trenéry III. třídy*. 2. vydání Praha 1996. ISBN 80-902147-0-3.
11. PŘÍBRAMSKÁ, A.: *Volejbal*. Praha: Olympia, 1989.
12. SOBOTKA, V. *Teorie a didaktika odbíjené*. 1.vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 1995.
13. STIBITZ, F., EJEM, M. *Odbíjená*. Praha: Olympia, 1968
14. ZAPLETALOVÁ, L., PŘIDAL, V., LAURENČÍK, T. *Volejbal – základy techniky, taktiky a výučby*. Bratislava: Univerzita Komenského, 2007.

9.2 Internetové zdroje

15. Volejbal: Pozície. *Racakovanikola.estranky* [online]. 2016. Dostupné z: <http://www.racakovanikola.estranky.sk/clanky/pozicie.html>
16. Volejbalový klub TJ Ostrava: 10 skvělých rad, jak být výborným nahrávačem. *Volejbal-ostrava* [online]. 2016. Dostupné z: <http://www.volejbal-ostrava.cz/clanky/10-skvelych-rad-jak-byt-vybornym-nahravacem>
17. Český volejbalový svaz. *Český volejbalový svaz* [online]. 2015. Dostupné z: <http://www.cvf.cz/>
18. Útoční univerzálové. *Hanikvolleyball* [online]. Praha, 2009. Dostupné z: <http://www.hanikvolleyball.cz/jakub-novotny/utocni-univerzalove>
19. Pravidla-Fotoalbum. *Volejball.estranky* [online]. 2016. Dostupné z: <http://www.volejball.estranky.cz/clanky/pravidla/>

10 Seznam grafů

Graf č. 1 - Procentuální zastoupení trenérů jednotlivých kategorií	36
Graf č. 2- Trenéřská kritéria pro nahrávače.....	37
Graf č. 3- Trenéřská kritéria pro smečáře.....	38
Graf č. 4- Trenéřská kritéria pro blokaře.....	39
Graf č. 5- Přijímající/nepřijímající univerzál	40
Graf č. 6- Trenéřská kritéria pro univerzála	40
Graf č. 7- Maximální výška libera v ženském volejbale	41
Graf č. 8- Posty, u kterých je nejdůležitější výška	42
Graf č. 9- Upřednostnění hráče dle výšky	42
Graf č. 10- Charakteristický rys smečáře	43
Graf č. 11-Charakteristický rys libera.....	44
Graf č. 12- Veličiny zadané trenéry pro nahrávačku	45
Graf č. 13- Veličiny zadané trenéry pro smečáře	46
Graf č. 14-Parametry-počet hlasů trenérů	48
Graf č. 15- Procentuální zastoupení hráčů jednotlivých kategorií	49
Graf č. 16- Zastoupení respondentů na jednotlivých postech.....	50
Graf č. 17-Hráčská kritéria pro smečáře	51
Graf č. 18- Parametry dle respondentů na jednotlivé posty.....	52
Graf č. 19- Shoda ideální výšky v jednotlivých týmech	53
Graf č. 20- Problémovost výšky hráčů.....	53
Graf č. 21- Výška ženy.....	54
Graf č. 22- Výška muži	55
Graf č. 23- Upřednostnění hráčů dle výšky.....	55
Graf č. 24- Upřednostnění hráče na daném postu	56
Graf č. 25- Nejdůležitější parametry pro volejbalistu	58
Graf č. 26- Obsazení postů v týmu	58
Graf č. 27- Osobnost nahrávače.....	62
Graf č. 28- Síla, dynamika, výskok a výška smečáře.....	62
Graf č. 29- Výška blokaře	63
Graf č. 30- Výška, dynamika a silný útok univerzála	63
Graf č. 31- Příjem a hra v poli libera	64
Graf č. 32- Procentuální zastoupení síly, výšky a dynamiky	65

11 Seznam tabulek

Tabulka č. 1- Propojení parametrů se specializacemi	47
Tabulka č. 2- Propojení parametrů se specializacemi	57

12 Seznam obrázků

Obrázek č. 1- Volejbalové hřiště-zóny.....	10
--	----

13 Seznam příloh

Příloha č. 1: Vzor použitého dotazníku

Příloha č. 2: Prohlášení žadatele o nahlédnutí do listinné podoby závěrečné práce

14 Přílohy

Příloha č. 1: Vzor použitého dotazníku

Vážené respondentky, vážení respondenti,

věnujte prosím několik minut svého času pro vyplnění následujícího dotazníku. Tento dotazník slouží pro mou bakalářskou práci na téma „**Specializace hráčů ve volejbale**“.

Celý dotazník je anonymní a dobrovolný, proto Vás prosím o co nepřesnější odpovědi.

Předem děkuji na spolupráci.

1. Jakého jste pohlaví?

- a) žena
- b) muž

2. Na jaké úrovni hrajete volejbal? (soutěž, kterou hrajete)

.....

3. Od kolika let hrajete volejbal?

.....

4. Na jakém hrajete postu?

- a) nahrávač
- b) smečář
- c) blokař
- d) univerzál
- e) libero

5. Jste odchovancem týmu, ve kterém momentálně hrajete?

- a) ano
- b) ne

6. Hrajete na postu, na kterém jste vždy chtěl (a hrajete na něm od začátku), nebo Vám byl trenérem přidělen?

- a) přidělen
- b) hraji na postu na jakém jsem chtěl od začátku
- c) hraji na postu, který jsem chtěl, ale musel jsem se k němu dopracovat

7. Podle čeho by podle Vás měl být vybírán na svou pozici NAHRÁVAČ?

8. Podle čeho by podle Vás měl být vybírán na svou pozici SMEČAŘ?
9. Podle čeho by podle Vás měl být vybírán na svou pozici BLOKAŘ?
10. Podle čeho by podle Vás měl být vybírán na svou pozici UNIVERZÁL?
11. Podle čeho by podle Vás mělo být vybírán na svou pozici LIBERO?
12. Podle trenérů je ideální výška na tyto posty: ŽENY: Nahrávačka: 182cm, Smečarka: 183cm , Blokařka: 190cm , Libero: max 180cm, Univerzála: 185cm (výšky jsou zprůměrované)
Souhlasíte s tímto tvrzením?
- a) ANO
b) NE
13. Podle trenérů je ideální výška na tyto posty: MUŽI: Nahrávač: 197cm, Smečar: 199cm , Blokař: 202 cm, Univerzál: 201cm +, Libero : 180cm (výšky jsou zprůměrované)
Souhlasíte s tímto tvrzením?
- a) ANO
b) NE
14. Shoduje se výška hráčů u Vás v týmu, s trenéry uvedenou ideální výškou?
- a) ano
b) ne
15. Měl jste někdy problém s Vaší výškou při volejbale?
- a) ne
b) ano – jsem příliš malý/á
c) ano – jsem příliš velký/á
16. Kolik měříte? ŽENY
- a) 160-173 cm
b) 174-183cm

c) 184 a víc

17. Kolik měříte? MUŽI

a) 175-185 cm

b) 186-195 cm

c) 196 cm a více

18. Jste spokojený/á s Vaším trenérem?

a) ano

b) spíše ano

c) spíše ne

d) ne

19. Upřednostňoval někdy ve Vašem týmu trenér vyšší hráče?

a) ano

b) ne

20. Uved'te, na jakém postu hráče upřednostňoval? (Pokud nikdy, otázku vynechte)

.....

21. Uved'te jednu schopnost, dovednost či somatický rys, který by podle Vás měl hlavně splňovat:

a) nahrávač: .....

b) smečář: .....

c) blokař: .....

d) univerzál: .....

e) libero: .....

22. Přiřad'te, který hráč se Vám k těmto schopnostem/dovednostem hodí nejvíce.

(max. dva hráče u jedné schop./doved.)

a) síla –

- b) výška-
- c) dynamika-
- d) perfektní herní činnost-
- e) osobnost –
- f) všestrannost-
- g) odolnost-

23. Uved'te (viz. otázka 22), která z těchto schopností podle Vás patří mezi nejdůležitější schopnosti volejbalistů. Max. 3.

.....

24. Souhlasíte s obsazením jednotlivých postů u Vás v týmu?

- a) ano
- b) ne

25. Pokud NE, jaký post byste u Vás v týmu obsadil jiným hráčem?

.....